

Št. 194

**AVGUST
2022**

Št. člana_ice društva:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 1 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJI ULICE

ŠE
VESOLJU
ODVEČ

Odgovorni in izvršni urednik:

Jean Nikolič

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Maja Vižintin, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva:

Tomaž Golob – Taubi, Barbara Jozelj, Žiga Novak, Jasmina Memić,

Špela Blatnik, Diego Menendes, Jure Zebec, Maruša Ivančič

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Miloš Dragojevič, Rade Nikolič, Laura Ličer, Nika Novinšek,

Fedja Kovič, Gašper Sojč, Janne Karlsson, GERALT, GenderArts

Ovitek:

Prva stran in zadnja stran: Laura Ličer

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Prostovoljni prispevek za časopis je 1 EUR.

Celoletni prispevek za naročnike v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR. Poštšina je vključena v ceno.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

030 323 128 (SMS komentarnica)

E-pošta: urednistvo@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0400 1004 8456 921 odprt pri Nova KBM

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor

Stanovanjski sklad RS -- Zavod RS za zaposlovanje -- Ministrstvo za javno upravo

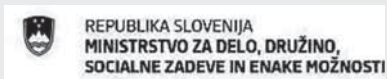
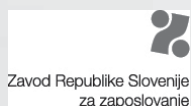
Evropski socialni sklad, projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska Unija

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

Foto: Nada Žgank

ŠE VESOLJU ODVEČ

Veliko nas je, ki smo odveč. Ki nimamo pravega dela, ker so nas imeli zaprte v vseh mogočih institucijah. Odveč smo sistemu, ki bi nas lahko »popravil« in vrnil v normalno življenje. Odveč svojim družinam in odveč ulici. Nisem več človek z upanjem. Z njim sva se nekje na poti razšla. Prišli so časi negotovosti.

Včasih gledam živali, ki se ne ženejo *od jutra do sutra*. Ljudje pa stalno nekam hitimo, ne moremo se več ustaviti, in, kar je najhuje, tako bo vedno, vedno več bomo potrebovali.

Razmišljam, koliko mojih znancev je bilo vesolju odveč, ko jih je še zadnjič prišel iskat rešilni avto. Narkoman ne postaneš, ker hoče živeti. Prej bi rekel, da zato, ker želi življenje prespati.

Nekoč sem prosil za denar na parkirišču pri železniški postaji. Pristopil je človek in me z vso silo udaril v obraz. Ker tako živim, ker sem revež, ker nimam ničesar in beračim. Ker moram to bedo nekako pregnati, ker se ne najdem več.

Revščina je bolezen. Bolezen najhujše vrste. In ta lajf je takšen, kot si ga narediš. Če bi se tega zavedal že v prvem razredu osnovne šole, bi bil sedaj direktor.

Ja, če bi se zavedal, ne bi bil odveč.

Robert Ž.

Foto: Nada Žgank

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 4 **NA POTI V ODVEČNICO**
- 5 **TISTI IZVEN VESOLJA**
- 7 **PRED VRATI POSTAVE**
- 8 **KO PRITISNE VROČINA**
- 10 **JAZ, PA TI, PA ŽIDANA MARELA (AKA JON VOIGT)**
- 12 **NEKAJ CESTNIH**
- 12 **ANEKDATE IZ PRODAJE**
- 15 **MARIBORSKA SCENA**
- 17 **LITERARNA PRILOGA**
- 21 **ČESA TAKRAT NISEM REKLA**
- 22 **TUDI DOJKA JE LAHKO ODVEČ, AMPAK SAMO LEVA**
- 24 **ŽENA NE GRE NA JUG**
- 26 **KRALJEVI RECENZORŽ**
- 28 **STVARSTVO**
- 29 **IZZA REŠETK**
- 30 **KOMENTARNICA**
- 31 **KRALJEVSKI FOTO KOTIČEK**
- 33 **OGLASNA DESKA**
- 34 **NAGRADNA KRIŽANKA**

Spoštovani gospod »direktor« Jean Nikolič, urednik Kraljev

24. 6.

Spet sem pristal v zaporu zaradi »verbalnega« delikta oziroma neke grožnje nekemu. Skratka, borim se s slovenskim pravosodjem. Zaporniki z veseljem prebirajo Kralje ulice in jih želijo še ... Jaz pa na državne stroške zdravim svoj PTSD (posttravmatsko stresno motnjo) in pogrešam običajne norosti kraljev ulice in pisanje zanje.

nič ne žalujte za menoj
vse sem imel s seboj
in sem se podal v nov boj
mislim tudi na vas
ko tu preživljam dolgi čas
hodite po Ljubljani srečni
da ste prosti in večni
srečamo se spet tam
kjer nisem bil nikoli sam
tam vas bom poiskal
in vam v dobrodošlico zavriskal

Pozdravi vse kralje in kraljice in vso ekipo.

Benjamin MantaQi-Chi

P. S. Benjamina so odpustili iz zapora 18. 7. ob 9.00, »ker je kazen 5 mesecev zapora v celoti prestal«, kot piše v odpustnici (op. ured.).

03
KRALJI
ULICE

PRAVILA PONUJANJA ČASOPISA

Ker želimo, da bi pri razširjanju časopisa Kralji ulice lahko sodelovalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev in bralk, je pomembno, da skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Člani in članice društva, ki ponujajo časopis, ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice.

Doslej so bili v javnosti zelo dobro sprejeti, mnogi bralci in bralke so pohvalili njihov pristop. Želimo si, da tako ostane tudi v prihodnje, zato člane in članice društva spodbujamo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis še bolj približati našim bralcem in bralkam.

- Časopis ponujam na miren in nevsiljiv način.
- Drugim članom in članicam društva, ki ponujajo časopis Kralji ulice, izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do ponujanja časopisa.
- Z drugimi člani in članicami društva se miroljubno dogovarjam glede lokacije ponujanja časopisa.
- Morebitne nesporazume rešujem na miren in spoštljiv način.
- Med ponujanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.

- Med ponujanjem časopisa omenjam predvideni prostovoljni prispevek in od bralcev in bralk ne pričakujem ničesar več.
- Med ponujanjem časopisa ne beračim.
- Spoštujem odločitev bralcev in bralk, da časopis vzamejo ali ne, in jih k temu nikakor ne silim ali jih drugače neprijetno vznemirjam.
- Med ponujanjem časopisa imam svojo uradno izkaznico društva na vidnem mestu. Številka žiga na časopisu mora biti adekvatna številki na izkaznici društva.
- Zbiranje prispevkov za druge dejavnosti društva je poskus zavažanja bralcev in bralk.

Če se član ali članica društva ne drži pravil ponujanja časopisa, je na to najprej opomnjen_a s strani strokovne delavke oziroma delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do ponujanja časopisa Kralji ulice. Bralce in bralke prosimo, naj morebitne kršitve sporočijo v uredništvo na telefonsko številko 059 022 503 ali na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

Špela Razpotnik

NA POTI V ODVEČNICO

Foto: osebni arhiv

04
KRALJI
ULICE

Ko se rodimo, nas večinoma pospremijo z novim upanjem. Nekdo si nas želi, četudi morda ne ve točno, zakaj, polaga v nas upe, da bomo najboljši. Ne rojevamo se več, da bi pomagali družini pri fizičnem delu. Rojevamo se, da bi postali individualni projekt. Tak, kot ga še ni bilo, edinstven, samosvoj, nadarjen kot nihče pred nami, lep in športen tudi. Starši upajo in računajo na nas, pri tem pa jih zalivajo doze kakanja, lulanja, bruhanja, dretja, upiranja, neprilagojenosti, krotovičenja telesa in duše, občutki odvečnosti in nekompatibilnosti, ki se kar od neke prikradejo in jih je s časom vse težje skriti. Sinonim je tale rek: »Mali otroci, male težave, veliki otroci ...«, saj veste, ni mi treba zapisati tega do konca.

Starši svoje odraščajoče otroke, četudi so bili tako želeni in pričakovani, v neki točki prepustijo ustanovam, tako to gre. In v ustanovah naj bi se lepo navajali na skupno življenje v družbi, socializirali, kot temu rečemo. Otroke se tako pošiba v različne institucije, kjer se strokovnjakinje, vzgojiteljice in učiteljice bolj ali manj uspešno trudijo, da se vsi ti otroci ne počutili odvečne, kljub svojim posebnostim in neprilagojenostim, ki jih prinašajo s seboj ali se vanje nehote vtihotapijo med tem, ko bivakirajo v lastnih družinah. Nekaterih se še v ustanovah močno drži vonj doma, ki tistim drugim ni všeč, zaradi tega jih obsodijo, da smrdijo, s čimer jim dajo vedeti, da bi bilo bolje, da bi ne bili tam, v skupini, razredu, ampak raje morda kar doma, v romskem naselju ali kje drugje že pač. Nato bodo ti isti govorili, zakaj ne hodijo v šole in se ne izobražujejo, zgube. Tako mali nosovi, male odraščajoče oči pa mali jeziki že zgodaj začnejo graditi svet, ki bo znal druge lepo poodvečiti, jim povedati, kje pa jim res ni mesto, ker so predebeli, presuhi, pretemni, presvetli, preglasni, pretihi, prebolni, prečudni, da bi lahko kar preprosto bili. O ne, to pa ne gre, v družbi pa ne more kar vsak delati, kar bi se mu zahotelo.

Zakaj, le zakaj, morajo otroci v te ustanove, če pa bi lahko bili doma, s starši, ki jih najbolj poznajo in jih edini brezpogojno ljubijo? Starši, dragi moji, naj bi hodili v službe, da za svoje otroke služijo denar in lahko plačujejo vse, kar je treba otrokom plačevati. O ne, kar doma pa že ne morejo biti, razen če jim država tako zapove, ker ravno razsaja virus. Takrat se izkaže, da lahko starši delajo tudi »od doma« (opa, kakšen besedni salto je bil tole) in da ekonomija kar raste naprej, kot da bi sploh ne bila odvisna od našega dela.

Nekaterim staršem se pa tudi zalomi in v službah in službah in bulšit službah (kjer se je treba delati, da delaš) postanejo odveč. Če so ženske, so morda zaželeni in potrebni doma in lažje prenesejo, da so bile na delovnem mestu odveč, ni pa to nujno, saj veste, nič več ni danes nujno, razen ... hja, tega mi ni treba zapisati čisto do konca. V sistemu, ki ga imamo, ki delovno silo rad izžame in potem izpljune, je težko trajno gojiti iluzijo potrebnosti in zaželenosti. Odvečnost se prikrade s prvim resnejšim bolezenskim stanjem ali zgolj, ko fizična kondicija malo popusti. Adijo, amnezija, nikoli nisi bil del naše firme, naša firma sploh ne obstaja, ne, kupili jo bodo, so jo že, ni več, kar je bila, zdaj je del korporacije, ki ji ne veš imena, ker ne govoriš tistega jezika, ergo: si ODVEČ. Adijo, pojdi domov in se ne pritožuj, saj se nimaš komu. In res.

Foto: Tama66

Med tem otroci kljub vsemu dalje spoznavajo svet in slej ali prej opazijo, kako so babice, dedki postali v njem odveč, ter se čudijo, kako dolge so čakalne vrste za odvečnice, kamor bi jih dali ležati in čuvat, medtem ko mlajši živimo življenja v kot da družbi. Živimo, hitimo, ker se nekam menda mudi. Kam? V vrsto za odvečnico morda?

Vse se nas počasi in vztrajno poodvečuje v tem krogotoku življenja v družbi, kjer je vsakdo vsaj malo odveč. Sebi in drugim postajamo s časom vse bolj odveč, dokler nismo tako odveč, da lahko upamo le še na posteljo v štiri- ali večposteljni sobi, ki je videti kot bolniška soba, četudi se imenuje dom, v stavbi, ki smrdi po človeških izločkih, pomešanih z razkužili, kjer so obroki ob določenih urah in po jedilniku, ki ga sestavlja nekdo drug, nekdo neviden. Kjer se še pred šesto popoldan popijejo uspavalne tablete, da je mir, ko pride večerna izmena v službo. Kjer kriki trpečih sicer odjekajo, ampak so običajna stvar, ublažena z dozami psihoaktivnih snovi, pardon, psihoaktivnih zdravil. Terapija temu rečemo, tako da boste vedeli. Cele pesti terapije direkt v usta ali celo v žilo. Samo da bo mir. To je zdaj že Odvečnica, pisana z velikim O.

Da imamo to posteljo v ustanovi, moramo biti slednjič še hvaležni, saj so čakalne liste čakajočih na umik v odvečnost dolge. Hm, le kaj delajo odvečni med tem, ko čakajo, da bodo sprejeti v odvečnico in bodo v njej dobili posteljo? Hvaležni moramo biti tudi, da dobimo za jesti, pa da nam zamenjajo plenico in nas umijejo kot kakšno kravo v klavnici (previdno in po prepisih), saj smo vendar težki in ne ravno okretni. Ker večinoma le ležimo, saj nimamo kam hoditi, smo vse bolj nebolgljeni in okorni, dokler ne obležimo in smo nepokretni in postanemo dražji za državo in napredujemo po stopnji odvečnosti še navzgor. *Next level!* Za darilo pa terapevtska postelja, taka, ki se sama dviguje!

Morda Odvečnica z velikim O resda ne čaka prav vsakogar izmed nas, seveda ne, saj se ne bi izšlo, toliko postelj na prebivalca pa niti v naši, sicer dobro postlani, srednjeevropski državi ne premoremo. A dokler te v naši družbi in naši državi obstajajo, je možnost, da se z njimi pobližje srečamo, realna. In zato je pomembno, da vsi skupaj dojamemo, da ob vseh malih odvečnicah morda res ne potrebujemo še Odvečnic z velikim O,

ampak je bolje, da svoj iztek dočakamo v prijaznejših, manjših in manj industrializiranih prostorih. Saj so nam vendar rekli, da smo že v postindustrijski dobi in nam ni treba samim s seboj ravnati, kot da smo predmeti. Mar ne?

Kar je zgoraj zapisano, lahko berete tudi kot manifest proti velikim, totalnim ustanovam. Naj gre za vrtce, šole, univerze, službe, klavnice, druge industrijske obrate, domove, zavode ali posebne zavode. Življenje v družbi bi po mojem bilo dosti

lepše, če bi se trudili razbijati industrijski duh ustanov s čim več dopuščanja posebnosti in čim manj posnemanja sistema tekočih trakov. S čim več poglobljenimi pogovori (tudi med sloji, ki se sicer naj ne bi pogovarjali, denimo specialist psihiater in navadni brezdomec) in čim manj gledanja na uro, prosim! Nekatere ustanove s spiska z začetka tega odstavka (sami presodite, katere imam v mislih) pa je treba enostavno, in to čim prej, samo zapreti.

Foto: osebni arhiv

Franjo Frančič

TISTI IZVEN VESOLJA

»Drž glavo pokonc, vzravnaj se!« je ukazal zdravnik.
»Ja, zravnaj se, prsi ven!« je za njim zaklical bolničar.
Vse moje stvari so bile zložene v plastični vrečki.
»Zdaj si naš, to moraš vedeti in sprejeti,« je nadaljeval.
»Kam gledaš?!« je zavpil bolničar. »Glej gospoda primarija in ga poslušaj.«
Nisem vedel, kam naj se ozrem, glava me je pekoče bolela.
»Sicer pa, svoboda je precenjena, saj gre samo za besedo. Tu pri nas pa imaš vse, hrano, posteljo in praktično vso oskrbo,« je nadaljeval gospod primarij.
Bal sem se, a sem vseeno vprašal: »Kdaj bom pa lahko šel domov?«
»Glej ga, komaj si prišel pa bi rad že šel. Na zaprtem oddelku boš tam dva, tri mesece, vse je odvisno od tebe, kako se boš adaptiral, kako boš sprejel terapijo in hišni red. Ker, kam bi pa prišli, če bi vsak delal po svoje,« je govoril zdravnik.
»Ja, kam pa bi prišli?!« je v odmevu ponovil bolničar.
»Sicer pa, komu je pri nas kaj hudega?« se je skoraj posmehnil gospod zdravnik.
Od utrujenosti bi se najraje sesedel.
»In kaj je zdaj to?! Zravnaj se, drži glavo pokonci!« je znova povzdignil glas gospod zdravnik.
»Rad bi samo, da si ob sprejemu zapomniš najbolj bistvene zadeve. Radi bi, da se pri nas počutiš kot doma. Sicer pa, dnevni red je točno določen, programa se je treba dosledno držati, s poudarkom na zdravstvenih in delovnih terapijah. Naša institucija slovi po dobrih uspehih. Samo, če se misliš tako sključeno in, da se tako izrazim, združeno držat, nisem optimističen. So ljudje, ki so pri nas ostali po več let, brez kakšnega vidnega napredka, zato: glavo pokonci!« je počasi zaključil gospod primarij.
»Ja, drž glavo pokonci!« se je zaslíšal odmev gromkega glasu bolničarja.
Naj sem se še tako trudil, mi je glava nekako kinkala na vratu. V dnevnem prostoru je bila množica pacientov. Večina je imela povešene glave in je krožila sem in tja brez pravega cilja. Vrata hodnika so bila zaklenjena. Na oknih so bile rešetke. Mali rdečelični moški se nikakor ni mogel umiriti. Hodil je hitro in vse hitreje, skoraj stekel in se ustavil ter nato znova stekel. Ustavljaj se je pred drugimi pacienti in pri vsakem ponovil:
»Hej, jaz sem mrtev! Mar ne vidite, da sem mrtev!«
Glava mu je opletala skoraj na prsih.
Nekje zunaj je bilo slišati odmev siren intervencijskih vozil.

GenderArts

Krogi so postajali vse manjši in manjši. Zaman sem se poskušal spomniti, kakšne sanje sem imel.

Če sem sploh sanjal. Mnogo let že ne. Prej pa sem, ko se je roka dotikala roke in so ustnice iskale dotike. Velike, kot se je izkazalo, prazne besede. O življenju, sanjah in sreči. A nikoli ne moreš vedeti, kaj ti pripravlja življenje. Rekla je: nekoč bova našla azil samo za naju.

Nekoč. A pravljič ni. So besede in so dejanja.

In potem gre življenje svojo pot. Veliko vsega je odloženo že prej.

Leta in leta živiš nekje s človekom, za katerega misliš, da ga poznaš, a ga ne. Zaupaš mu, verjameš, da je nekakšna bližina kljub razočaranjem in bledenju časa.

Potem sem se spomnil ženskega obraza, ki sem ga sovražil, in krikov:

Pijanec, nasilni zlobni alkoholik in psihopat ... prekleti psihopat!

Policijo bom poklicala, prekleti psihopat, policijo!

Tam med zelenjem je umirala roža. Premalo svetlobe in vode. Lomi se, pogled in vse. Nimam več moči.

Stopim do malega možiclja, primem ga za ramena in močno stresem.

»Drž glavo pokonc!« skoraj zakričim.

LAHKOTNA TEŽA

lahko je biti ptica
v toplem jutru

lahko je biti pes
v objemu tople družine

lahko je biti človek
med prijatelji

do hude ure
do realnosti

kako naj bom ptica
če je okoli mene mraz in neurje

kako naj bom pes
če sem privezan, poln bolh

kako naj bom človek
če je mržnja edini ideal

težko

MMF

Presher'n je ustal iz groba,
pesmi pel, zapisoval,
vidu svet, da je gniloba,
iz njega se ponorčeval:

»Kaj vam bode poezija,
če imate skret papir?«,
not se briše svinjarija,
klele maš, pa dej mi mir!

Sveti drek, sveti drek,
sveti drek.

Bathai Lajkitt

KLIC OČIŠČENJA

Je včeraj visoka me gora klicala.
Sem njenemu klicu se danes odzvala.
Razumela nisem povsem tega klica.
Slutnja bila mi je gorska vodnica.

V strmini iz mene so vrele besede.
Prerivale v mislih so se iz zasede.
Z besedo vsako bila sem boj.
S koraki iz mene se zlival je znoj.

Se z znojem očistijo zamazane pore.
Zamazane s strupí življenjske folklore.
Folklore, ki z grehi poda se na ples,
kjer pleše in poje večinoma stres.

Še solze privrejo s temine na plan.
Lih z glasom jokavim pospremim na dan.
Iz mene usuva se strup bolečine.
Ščistim se vsa, če ne bojim se strmine.

Ana_Tom_ska

Taubi

PRED VRATI POSTAVE (resnična zgodba)

Foto: JN

V podnaslovu je bilo treba obvezno napisati resnična zgodba, ker bi marsikdo pomislil, da je tekst znanstvena fantastika. Toda resnično se ta zgodba dogaja, saj ko to pišem, še ni končana. Gre pa takole ...

Letos januarja sem se odločil po desetih letih ponovno narediti vozniški izpit. Vedel sem, da mi bo kot povratniku težko, toda ravno na teži se krepimo. Nisem pa pomislil, da bo inkvizicijsko. Čeprav, eno je teža postopka in drugo je inkvizicija postopka. Torej sem poklical zdravstveni dom (ZD) in se pozanimal. Najprej moram na upravno enoto (UE) po izpisek za odvzeto vozniško dovoljenje. V redu. Pokličem na UE, da se prijavim. Prvi prosti termin imajo v Ljubljani čez en mesec. V redu. Čakam. Ko končno pridem do prvega eksekutorja na UE, mi ta reče, da so mi izpit vzeli dvakrat in ne trikrat, kot trdim jaz. Vem, da sem izpit delal in plačal trikrat. Toda, on je upravni mož in ve več. V redu. Plačam prvih 4,50 evra. In grem domov. Čez dobrih deset dni dobim pošto za UE in začnem klicati v ZD. V prvem nimajo licence za povratnike. V drugem isto. In tako naprej. Po dobrem tednu dni najdem končno ZD, kjer so me pripravljeni pregledati, vendar je rok čakanja mesec dni. V redu. Mesec dni čakanja na UE. Dobra dva tedna čakanja na pošto in iskanje ZD. V redu. Zdaj spet mesec dni čakanja na pregled. V redu. Končno pridem na vrsto in na zdravstveni pregled (kri, urin, oči, psiholog, splošni zdravnik), vse skupaj je trajalo štiri ure in račun 232,52 evra. V redu. Gremo dalje. Čakam teden dni, da dobim izvid. Tam lepo piše, *da sem telesno in duševno zmožen za voznika motornih vozil*. Datum izdaje je 10. marec 2022, v redu. Gremo dalje. Pokličem na šolo vožnje za tečaj CPP. V redu. Prijavim se. Spet mesec dni čakanja na tečaj. Tega opravim od 4. do 11. aprila. V redu. Gremo dalje. Tečaj me stane 110 evrov.

»Zdaj bo šlo vse dosti hitreje,« mi rečejo na tečaju. »Prijavite se na glavni izpit CPP. Vendar ne v Ljubljani, ker boste predolgo čakali.« V redu. Prijavim se na Vrhniki, kjer čakam teden dni manj kot v Ljubljani. V redu. Čakati moram en mesec. Če pomislim zdaj, ko to pišem: če mi na tečaju ne bi rekli, da bo šlo hitreje, bi bilo boljše. Šele na Vrhniki se je začel začarani krog z mojo psiho. Dobesedno igra z mojo psihično močjo.

Vrhnika. Datum, ura in svetovalka, vse štima. Pridem točno. Svetovalka pa ima napis na vratih, da sprejema nenaročene. Tudi v redu. Počakam vrsto, tako da vstopim v pisarno dve uri kasneje, kot sem naročen. Pogleda moje papirje in pravi, da niso v redu. Zdravniško spričevalo ni v redu. Seveda mi ni nič jasno in potem mi vehementno odvrne, naj grem svojega zdravnika vprašat, kaj je narobe. Grem z Vrhnike v Ljubljano, direktno k zdravniku. Medicinska sestra gleda spričevalo in se čudi. Pošlje me nazaj na Vrhniko, kamor grem naslednji dan. K isti svetovalki, ki pa je tokrat sprejemala le naročene, in ko vstopim v pisarno, me prav cinično vpraša, če sem naročen. Gorelo je v meni. »Naročen sem bil že včeraj.« Poslala me je v drugo pisarno, kjer so sprejemali nenaročene. Aleluja! Ko po uri in pol končno pridem na vrsto, mi svetovalka lepo (osladno) pove, da ne bo nič s CPP-izpitom, ker moram narediti psihosocialni tečaj. Debelo gledam in mi ni nič jasno. V zdravniškem spričevalu piše, da je tečaj predlagan in ne obvezen. Toda na UE si to razlagajo drugače in imajo svoj slovar slovenskega jezika. Tudi če se razpočim, ne bom uredil

nič. Odhitim nazaj v Ljubljano k zdravniku in medicinska sestra, kot da je spregledala, mi odvrne, da, seveda, saj to je jasno, da moram narediti tečaj. Meglilo se mi je pred očmi. Na trenutke sem celo pomislil, da bi šel v trgovino, kupil vino in se ga nažgal kot krava. En mesec sem vrgel v nič (že spet) zaradi cirkusa in svojega neznanja slovenščine, ker nisem razumel, da predlog pomeni pogoj. Začel sem se spraševati, če sploh živim v Sloveniji ali na nekem drugem planetu. Sploh razumem ljudi ali pa je birokracija en drug, zame neznan planet, za poneumljanje ljudi?

Grem in se prijavim na psihosocialni tečaj. Plačam 480 evrov. Tam mi rečejo, da me bodo v roku treh delovnih dni obvestili o začetku tečaja. Spet sem spoznal, da ne obvladam slovenščine, kajti trije delovni dnevi za birokrate pomenijo tri tedne. Šele po tem času so mi dali datum, ki pa se je hitro spremenil. Predavateljica je obolela za ljubljanim covidom in prestavila tečaj za teden dni. Spet ta magični mesec! V birokraciji je vse na mesec dni čakanja. Mesec dni se praskaj po riti, da se potem ukvarjajo nekaj minut do ene ure s teboj. To ni normalno ali pa nisem normalen jaz. Čez en mesec se je torej zame začel alko-narkomanski tečaj. Zame, ki se že 25 let ne drogiram in štiri leta ne pijem. Zame, ki na drogo ali alkohol pomislim samo še v štosih. Zame, ki ... nisem Zemljan. En mesec za obujanje spominov, kako lepo je bilo biti zadet in kako krasno je bilo biti pijan. Zame, ki sem dal skozi sedem let odvajanja v komuni in mesec dni zdravljenja v alko ustanovi. Zame, ki vodim po Ljubljani pohode z ozaveščanjem o nevarnosti odvisnosti. Je naš birokratski zakon normalen? Morda pa jaz nisem in nimam kaj iskati ne tem zavoženem planetu. Na koncu sem ugotovil, da bom edini državljani Slovenije s tremi potrdili o ozdravljeni odvisnosti. Pa bo to dovolj? Glede na razum birokratov dvomim.

Ko to pišem, je 8. julij 2022. Psihosocialni tečaj sem končal 1. julija 2022 in so rekli, da bom »diplomo« dobil čim hitreje. Seveda, kaj ta beseda pomeni za birokrate na agenciji za promet, ve le bog, če še on ni pozabil. »Diplome« namreč še vedno nisem dobil. Potem pa se je treba spet prijaviti na UE in, kot je že v navadi, čakati en mesec, da se lahko sploh prijavim za izpit CPP, in potem še mesec dni do izpita in potem še ... Psihosocialna diploma pa ima rok trajanja le šest mesecev. Bom moral še enkrat na tečaj? Bom moral, zahvaljujoč vsemogočni birokraciji, še enkrat plačati 480 evrov? Bom moral plačati in opraviti spet vse od začetka, ker bo vsem stvarjem, ki sem jih že opravil, potekel rok trajanja? Ne vem! Vem pa, da ne živim na planetu Zemlja, v državi, ki se imenuje Slovenija. Obe prej našteti stvari naj bi bili humani in namenjeni ljudem. Toda navaden človeček je le breme birokraciji, in zato je treba iz njega izvleči čim več denarja in mu čim bolj scuzati psiho. Bravo!

Prosim, zaustavite to birokracijo, rad bi izstopil. Najraje bi šel na nek drug planet, in če so tam neki Nezemljani, vem, da se bom z njimi lažje sporazumel kot pa z nekimi zakoni, ki jih niti tisti, ki delajo z njimi, ne razumejo.

Taubi

Tereza Vuk:

KO PRITISNE VROČINA

Foto: osebni arhiv

Eni novi so kupili stanovanje pod mano. Vse lepo in prov, dokler se modelom ni odfukal in so se odločili za prenavo stanovanja ter se lotili razbijat in tisto štemarco med jajci driblat, ko da bo prišel sam Janković preverit, če je stanovanje po ljubljanskih standardih. Jebe se njim, da eni pišemo knjigo ponoč. Ob devetih zjutri je »ustaj vojsko!«, jaz pa vsakič mislim, da je potres. In to ne od jebača v moji postelji, ampak od fucking štemarce. Živijo pod mano, ampak občutek je pa tak, kot da mi bo lihkar strop padel na glavo. In kaj, če kej zafukajo, ker se majo in za gradbenike in arhitekto, in men popokajo vse stene? Sej rabim zgodbe za knjigo, sam z obema rokama v gipsu jih bom mal težje pisala. In modeli so še taki frajerji, da pustijo listek na vhodnih vratih: »Prenova bo. Hvala!« Do kdaj pa, ko jebe. Dva meseca sta že mimo, oni mislijo pa očitno to podaljšat v korona stanje dveh let. In pol se sosedje srečujemo na stopnicah bloka, jim jebemo mater, in evo vam zdej dobrodošlice. Sej res boljše za njih, da so kakšni hašišarji mladi pa da pridem jaz mal na obisk, pa bojo vidli ropotanje, ko men začne jezik opletat.

Al pa smetarji ob 6.20 zjutri. Uletijo, ko da je cel kontejner steklenic njihov. In

fuknejo vse steklenice v smetarski kombi in vržejo pol bloka pokonci. Če bi pa jaz musko nabijala ob šestih zjutri, bi bil pa takoj spet listek na vratih od prijaznih sosedov, pa še obisk ta plavih. In bi se prerekala: »A uni spodi lahk ropotajo, jaz pa ne smem Metallice nabijat?« »Kaj pa niste v službi, gospa.« »Ma jebala vas služba, eni pišemo ponoč!« In fuk, bi padla položnica in jaz bi si od Metallice lahk sam še nabila *Fade to black*. Ker je prenova stanovanja bolj važna od tega, da skrbim za dober glasbeni okus bloka. Da pa jaz ne morem niti po telefonu govorit normalno, ker se me od unga prdenja od štemarce ne sliši nič, je pa čist nepomembno. Važn, da se grejo oni *imeli bomo najlepše stanovanje*. Pa kaj kurac kupuješ stanovanje, če veš, da je že vse gnilo, in drugim motiš spanec? In to že dva meseca. Sam enkrat do zdej sem se zadržal: »Da vam jebem vse po spisku!« Ker se nisem slišala z dilerjem gandže dobr po telefonu. Hočeš neki za umirit se, oni ti pa še to zdrkajo. Sej bojo pa dobili listek na vrata: »Hočem celo škaflo apaurinov. In to ta močnih. Aja, pa še neki za spat! Mamico vam jebem, če ne.« Sem že hotla fukat bolj na glas, da bi jih ja preglasila, sam štemarce ne povozi noben orgazem. In tud če bi mi ratalo, bi bli spet policaji

Foto: osebni arhiv

na vratih: »Gospa, se to spodobi? Dejmo kle en podpis, ker ste kršila javni red in mir.« In spet jaz jebena stanka. In tko in tko.

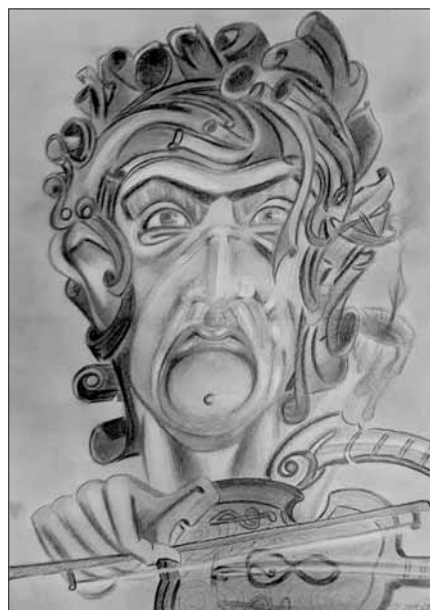
Zadnje čase vse teroriziram s tem – če mi kej ni prov, okej, boš pa v knjigi. Itak da ni glih tko, sam pred starši pa to pridno izkoriščam. Itak jih mam najrajši na svetu, sam, sej veste, ko je treba koga za kej okriviti, so starši uni. Dva tedna nazaj smo imeli piknik pri noni. In se jaz spravim na našo žlahto, na ravnatelja neke srednje šole in na svojga fotra, k je bil celo življenje likovni pedagog: »Poslušate zdej vi mene, pedagogi ...« In sem kr tam neki nabijala. Seveda sem jim vrgla naprej, da so nas vse uničili pa ne vem kaj. Fotr me je poslal v kurac, jaz sem se pa za njim drla: »Sej prov, sej prov! Bo pa vse v ta novi knjigi!« Moj brat sicer trdi, da sem na stopnji njegove enoletne hčere. Ampak jaz mislim, da mam manj pameti kot ona.

POSREDOVATI

Koliko časa se svet že ukvarja s tem, ali verjeti ali ne? Ali obstaja bog? Je to samo od Kristusa naprej, ko smo začeli šteti leta? Kaj pa Stonehenge? Inki, Maji, Azteki? Kaj pa Rimljani in Grki? Velikokrat v življenju se nam zdi, da smo sami. Včasih je ta občutek še močnejši, ko naletimo na poraze, izgube. Takrat ga ni človeka, ki ne bi občutil vse teže tega sveta na lastnih plečih. Učili so nas, da smo vsi božji otroci. Pa so božji otroci tudi odrinjeni na rob, pozabljeni, klošarji, narkomani, socialci? Marsikdo je umazan, marsikdo ni pri sebi, je izgubljen. So res še vesolju odveč, ali samo nam, ljudem? Že odkar vem zase, se počutim del vesolja. Fascinirajo me zvezde, fascinira me vesolje, črne luknje, asteroidi, planeti, Poluks, Sirij, Mlečna cesta. Nikomur v vesolju nismo odveč, saj smo del njega. Kljub temu da nebodigatreba klošarji živijo pozabljeni in bijejo bitke, za katere

jim je že več ali manj vseeno, se počutijo žive. Pripravljeni na boj z novim dnem, z življenjem.

Morda ne razumete, zakaj je tako, kot je. In ni samo enoznačnega odgovora, za mnoge je veliko zapletenejše, saj jim življenje ni prizanašalo. Vendar smo zvečer pod istim nebom. Isti asteroid bo padel na glavo meni in tebi, ko hodiva po mestu, pa če stokrat napišeš na nebo, da ti si boljši in nisi luzer. Vsi smo božji ljudje, a redko kdo se drži tega načela. Vesolju je odveč samo ena stvar: čas. Klošarjem pa je v neomejenih količinah na voljo samo ena stvar: čas. Naslednjič, ko se nad vas zgrne slab dan ali se skregate s partnerjem ali ko se bo zdelo, da težavam ni videti konca, se spomnite, da niste sami. Čas celi vse rane, poriva naprej, prinaša nov dan in spremembe. Bodite empatični in ne dajajte občutka klošarjem, da so manj

Rade Nikolić

kot smet in vsem odveč. Človek človeku človek.

Maja Klemenčič

Foto: osebni arhiv

Jurij B. Hudohmet

DOLGO VROČE POLETJE

Povem vam, družba, mularija mora bit zaposlena, sicer jim kaj hitro postane dolgčas. Sploh sedaj, ko je konec šole. Sicer pa, kdor ima otroke, mu ni treba pojasnjevati – poletje je dva meseca težav. Dokler so mlajši, še gre, jih pač povsod jemlješ s seboj, nimajo pravice odločanja in tako naprej. Težava je pri starejših otrocih, in jaz imam dva sinova; eden jih šteje 18 in je na višku pubertete. Drugi je, tehnično gledano, odrasla oseba, v praksi pa vse prej kot to. In na poletje se začneta obnašat, kot da bi ju moral jaz zabavati. »Fotr, men je dolgčas.« No shit. Kaj sem jaz? Dvorni norček? Naj mar prevale delam tu pred teboj za tvojo zabavo? Ne razumem, kako je ob vseh distrakcijah današnjih dni mladini dolgčas. Mi nismo imeli ne računalnikov, ne pametnih telefonov, ne tablic, na TV je bilo šest programov, od tega pet popolnoma negledljivih, pa nam ni bilo nikoli dolgčas. Vzemi žogo, pojdi v naravo, zmeni se s punco, skratka daj nekaj od sebe.

Ne vem, morda je bil tudi drugačen čas oziroma zagotovo je bil, ampak vseeno. Dan mi je bil vedno prekratek in počitnice so minile, kot bi mignil, tem našim je pa dolgčas, še preden se začno. Mlajši sin zjutraj vstane pa je že utrujen. Tak zgleda, kot bi prišel iz nočne. Nekaj smo delali zelo narobe, si mislim. Jaz sem samo enkrat rekel očetu, da mi je dolgčas, pa mi je eno zidarsko prisolil, nato pa me je vprašal, če mi je še dolgčas. Sem rekel, da mi ni več. In še ko se nekaj zorganizirajo, je en kup težav: »Oči, a bi me peljal na en rojstni dan? V Kranj.« »V Kranj? Koga pa ti poznaš v Kranju?« »Žiga ma punco iz Kranja.« »Dobro, te bom peljal. Kako boš pa domov prišel?« »Ja, ne vem še. Bo že kdo peljal.« Mhm. Komaj čakam, da bom zjutraj pri poročilih poslušal, kako se je vozilo s štirimi pijanimi mladoletniki zvrnilo v Savo, Kokro al kar koli že teče skozi Kranj. »Poklič me, ni važno, kdaj. Te pridem iskat, pa magari ob treh zjutraj.« *The things we do for our kids*. Ali pa prejšnji vikend. Začelo se je popoldan, zelo nedolžno: starejši sin navrže, da gredo na piknik, vsak naj bi nekaj prinesel, če lahko vzame nekaj kruha pa pleskavice iz hladilnika in podobno. Sem rekel, naj vzame. Proti večeru pride mlajši sin, če bi

Fedja Kovic

lahko prišlo nekaj prijateljev, tu na vrtu bi malo posedeli, igrali tarok itd. Sem rekel, da okej. Potem je nečak povabil nekaj prijateljev k sebi domov, saj očeta ni doma, ker je poslovno odsoten do ponedeljka. Hiši sta na istem dvorišču. Ko se je zvečerilo, je starejši sin privlekel tisto družbo s piknika v svojo sobo. In potem se je začelo. Okoli 22. ure: z dvorišča preglasen smeh, iz bratove hiše glasna muzika, iz sobe starejšega sina neko vpitje, na dvorišču pa luč na senzor, ki se je stalno prižigala. Hotel sem samo v miru pogledati epizodo ali dve Star Treka, pa sem moral tako pogosto vstati s kavča, da sem mislil, da sem v fitnessu. Dretje tam, grem na balkon, fantje bolj

potiho, prižge se luč, grem gledat, kdo je, pride avto, odide avto, ropotanje z vrati, jaz pa op-cup-op-cup, ne vem, če sem v miru pogledal dve minuti serije. Zatem so se pa vse tri družbe začele mešati, ovi tja, oni tam. Malo mi je počil film: grem dol in jih postrojim, tako, po vojaško. Pa rečem: ekipa Žan k Žanu! Ekipa Mark k Marku! Ekipa Fran k Franu! Pa tišina in brez muzike! So šli kot račke. Pol je bil mir. Se končno naštelam pred TV, stisnem play pa se na dvorišču spet luč prižge. *Koja pa zdej spet pizdamaterna*. Uletim na balkon, pripravljen, da koga nahrulim, je bil pa maček. »Albus, ti pa tud domov, majku ti mačju!« Ubogal je. Vam povem, teli so še vesolju odveč.

Mirjam Gostinčar

Foto: osebni arhiv

JAZ, PA TI, PA ŽIDANA MARELA (AKA JON VOIGT)

010
KRALJI
ULICE

Vse se je kajpak začelo z mamo. Geneza. Končalo se je sicer z več (ženskami), ampak to pride kasneje ... Gremo po vrsti, *ker tako pač stojijo hiše v Trsti*.

Od sonca puhteč junijski dan, pravzaprav dopoldne, sicer pa petek, nabit od pričakovanja, strasti in lakot vseh vrst. V zraku je grožnja, da se vse razpoči v en velik nič. Ampak ... odpravlja se na morje, kar je vznemirljivo že samo po sebi. Greva tudi na koncert, kasneje, na večer, pa še vse kaj drugega se nama podi po glavi. Romantika, seks v kakšni hostici na poti (čeprav v maminem avtu), plavanje pa slastna večerjica z morskno hrano. Mmmm.

Pobere me pač z maminim avtom, takim solidnim »francozom« in z registrsko, na kateri izstopa datum Njenega rojstva. Maminega rojstva. Uf. Že takrat bi se moral vklopiti alarm. Pa se ni. Svoje makine namreč nima. Se ne izplača, mi drdravo pojasnjuje, ker gre za nepotreben strošek. *Whatever*. Alarm 2, spet preslišan, utripa neke v želodcu. Si ga pa po drugi strani lahko izposodi, avto se ve, kadar želi, če ga po uporabi le natanka in opere. Tip pri petdesetih. Lahko si ga zlahka predstavljam, kako z *Vanishem* živčno odstranjuje madeže z zadnjih zicev. Da mamica slučajno ne bi opazila, da je že »odrasel« in z ženskami počne tudi *nečednosti*. Ti, ti.

Pozorno sledim njegovim gibom, ko sunkovito pritisne na plin, vžge klimo (v starih časih bi sicer spustil šipe in nekoliko *jebački* vrgel kosmat lakot s privihano srajco čez, na vrata), potem pa si nadene sončna očala. Pravi si Jon Voight, kar je nekakšna interna šala. Ta J. V. je pač njegov junak, idol s plakata, ob katerem je drkal v puberteti. Tak tip pač, Jon Voight, ki si vse upa in je nedotakljiv. Hmm. Alarm 3.

Kot že rečeno, pritisne na plin, težko nogo ima in veter v laseh. Tudi jaz. Klima je neusmiljena, seka mi direkt u faco. Potem pa se zalomi. J. V. v res zadnjem hipu zabremza. Hvala za dobre reflekske, me obide, nočem še umreti, toliko stvari me še čaka. Vonj po prežgani gumi napolni nosnice in predirljiv zzzzzzzz ušesa, pa vendar: kaj je to proti možnemu trku v avto pred nama, ki je le eden v dolgi koloni razbeljenega jekla. Petek popoldne pač, vsi silijo na morje, kam pa, midva pa sva v vse skupaj nesrečno ujeta. Ugotoviva, da bova prepozna za fensi večerjo, zato odvijeva z avtoceste in si nabaviva par slastnih stvari iz štacune. Zarebrnica, pleskavica, dunajc. Pa mal krompirčka. Še tu se najini okusi razlikujejo. Alarm 4. Včasih človeku pač prepočasi potegne, si mislim in se posipam s pepelom. To storim *post festum*, žal ne, ko je bil *Še čas*. Komad Martina Krpana. Jebiga. Mast se mu cedi po bradi, človek pač rad je. Mu ne zamerim. Tudi jaz uživam, ko jem. Prišparal bo za večerjo. Je pač tak. Precej stiskaški. Za žensko, ki jo občuduje, moški da vse. Ampak seveda ne on. Zame ne. Alarm 5. Saj vem, globoko v meni spet utripne, vendar si nočem priznati. Za zdaj. V Izoli na hitro skočiva v morje, vetrč, sol in valovi. Saj je prijetno. Je pa res, da je včasih bolje, če si sam.

Končno prispeva v Koper. Parkirava, iščeva prizorišče, razgledujeva se skratka, kam bi skočila na pijačo, saj se koncert ne bo začel pred temo. S tem v zvezi se pojavi prvi zaplet, ki pa še zdaleč ni zadnji. Kliče ga hčerka, ki naj bi jo v Ljubljani pobral z zabave, seveda čim prej mogoče, mogoče celo pred koncem koncerta. Postane živčen, najraje bi stisnil rep med noge in kar takoj obrnil proti Ljubljani. Prav čutim. Nekaj v

Laura Ličer

meni spet utripne. Malce neprijetno je, priznam. Počutim se malce odveč. Alarm 6. Potem pa nov klic, Mama na drugi strani. Kar zdrznem se. »Kje si?« jo slišim vprašati. »Ah, v mestu sem, delam,« ga slišim odgovoriti. Takšna debela laž vpričo mene! *Skodelica kave*, si mislim. Tudi prav. Alarm 7. Zaplet, kot rečeno, ni edini. Pokliče ga še bivša, ki ga nadira, kako da je pozabil nahraniti njenega mačka. Ona je z novim možem pač na dopustu, veselo potujeta in seksata vseppek, in kako si drzne pozabiti nanj, na ubogega mucka Bowieja, ki ga ves sestradan čaka v njenem stanovanju. Ko ga bo prišel nahraniti (zahteva, da čim prej!), naj še malo prezrači stanovanje. Pade pač ukaz. »Saj bom,« ga slišim pritajeno drdrati. Zdaj sem v bistvu že brez besed. Alarm 8.

Ampak ko ima hudič mlade, se ti kar množijo. V nedogled. Na letnem vrtu bifeja v bližini ugledam bivšega. Lepo je napravljen, pač eleganten tip. V nasprotju z J. V.-jem. Ta je ponavadi pomečkan, ne potrudi se lepo napraviti, celo kadar kam greva. Pa četudi zame. Alarm 9. Takoj ga opazim. Bivšega. Menila sva se, da bi si taisti koncert ogledala skupaj, kot frenda. Pa sem potem popustila temu novemu tipu. Moja presoja je bila pač zamegljena od zagledanosti in kaj pa vem česa še. Spet se posipam s pepelom. Tulejt. J. V. vztraja, naj ga predstavim, bivši pa hoče samo biti sam. V precepu sem, ugoditi obema je enostavno nemogoče.

Končno v bližini zabobni in me odreši, navdušenje publike se večja, začelo se bo. Koncert! Prerineva se do odra. V prvo vrsto. To pa je nekaj, kar res počneva skupaj. Odrivava nadležno publiko, stopava po prstih, ne dava se motiti, še sploh pa ne

odgnati. V prvi vrsti je divje. Točno tu se tudi začne dogajati. Trojica upokojenk naju noče spustiti mimo. Odrivajo naju z neprizanesljivo trmo, ker kaj sva midva proti modrosti. Ali starosti. En beden vetrč? Pajade. Pojem in plešem, on stoji neke zadaj za mano. Ne upa se preriniti mimo k meni, je pač tak. Starejše ženske ga nadvladajo in obenem nespregledljivo privlačijo. Mi je že dal vedeti. Alarm 10. Pa kaj je z mano narobe, da vse preslišim? Ljubezen. Kot mladost skače čez reko, kjer je most.

Naposled se v najini neposredni bližini nagužva nekolikanj čudna družina. Mama, nališpana matrona, oče, malce podrejen, pa odrasla hčerka in sin. Mamo strežejo od spredaj in zadaj. Hči ji ravno prinaša pivo v plastičnem kozarčku, sin okoli nje dela red. To pomeni, da odganja druge obiskovalce koncerta, ker skrunijo njen *osebni prostor*. Če mu ne uspe z besedami, uporabi neusmiljen pristop. V divjem ritmu skače in otepa z rokami, da se ljudje v paniki umikajo. *Sve je ovo Balkan*, v nekem komadu poje Bajaga. Prav res je tako. Že res, da smo na balkanskem žuru, in res je tudi, da na jugu pač častijo matere kot svetinjo. Ne glede na vse pa se sama ne dam. Ko sin tiste matrone čez stisnjene ustnice sikne, naj se čim prej poberem, ga dregnem med rebra in mu pojasnim, da sta najini vstopnici pač enakovredni. Ni zakupil lože ali kaj podobnega. Malce pobulji, v besedah res ni posebej močan. Ima pa mišice, to pa. Seveda moj trud ni dovolj, izriva me, izriva mene in J. V.-ja. J. V. nič ne ukrene. Kje je zdaj tisti njegov neupogljivi idol? In kje sem jaz? Ravno to še utegnem pomisliti. J. V. malce zaprepaščeno in kot bi se opravičeval izdavi: »Kako čudni odnosi in kako čudna družina!« Čeprav bi prav zlahka potegnil vzporednico med njimi in svojimi doma. Potem pa povsem iznenada naredi nekaj povsem nedoumljivega; meni nič, tebi nič zgrabi matrono okoli pasu, zavrtita se v peklenskem plesu. Povodni mož in Urška.

Foto: Pexels

Magnifico na odru ravno izpeva refren *Lahko ti podarim samo ljubezen ...*, J. V. pa z nosom prav sili v oprsje te matrone, starikave in uvele. Oklepa se je, jo divje objema, poljublja in zraven hlipa. Tudi slini se, težnja ga nadvlada. Včasih so stvari kratko malo močnejše, kot bi si upali priznati. Ob tem nehote pomislim, da sem preslišala vse mogoče alarme. Tulejt. Dogajanje lahko samo še nemo opazujem. Zgrabil naj bi pravzaprav mene, močno in odločno, tako sem si vsaj predstavljala. Ah, pričakovanja!

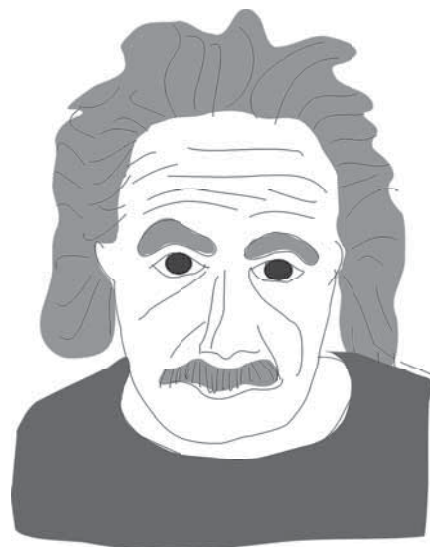
Naredi se močan veter, ki ju vzdigne v višave, nekam nad brezdanje morje. Potem ju neustavljivo potegne v valove. Obide me, da je v bistvu tako edinole prav. Stvari so končno sedle na svoje mesto. Moj bivši zagotovo še sedi v tistem nesrečnem lokalu. Mimo bom šla. *Eppur si muove* (In vendar se vrtili ali In vendar se premika, op. ured.).

PREVEČ

Doktor Janez Rugelj in njemu podobni psihiatri, ki ne verjamejo v uveljavljeni psihiatrični sistem, pravijo, da bi se v dovolj ekstremnih razmerah prav vsak človek vedel psihotično. Od človeka do človeka pa se razlikuje le prag, kjer pride do zloma in človek zapade v psihotično stanje. Mislim, da je pri meni ta prag na najvišji točki, kot je to sploh mogoče. Prag psihotičnosti je pri meni dosežen in presežen šele, ko sta ogrožena moje življenje in preživetje. Ker pa imam zelo razgibano in pestro življenje in sem v družbenem sistemu nekakšna napaka v matrici, sem se že kar nekajkrat znašel na tem robu. Takrat te pa hitro kaka stvar pripelje do kričanja ali podobno motečega stanja.

Moja super psihiatrinja, doktor Mojca, ki spada v manjštevilično skupino dobrih psihiatrov, kamor štejem tudi dr. Ruglja, je te izbruhe razumela in jih

tudi lepo razložila. In sicer pravi, da so agresivni preboji posledica pretiranega prilagajanja in zadrževanja frustracij. Tu so mišljeni predvsem odnosi in soočanja s predstavniki avtoritete, ki enostavno morajo imeti prav. In v takih situacijah, ko je nekdo nad menoj in sem od njega odvisen in kjer prav ali narobe ni odvisen od tvojih dejanj, temveč volje nadrejene osebe, je znalo priti do teh mojih »agresivnih izpadov«. Takrat se počutim kot junak pesmi slovenske skupine Pop Design, ki ima na izbiri dve poti, poiskati pa mora tisto, ki je ni. Kot sistemski napaki sta mi namreč dostikrat ponujeni dve opciji za reševanje moje situacije, a po navadi ne ena ne druga nista niti približno ustrezni in moram največkrat poiskati rešitev, ki ne obstaja. Albert Einstein je nekoč izjavil, da sta le veselje in človeška neumnost brezmejna, a da za veselje ni povsem prepričan.

ClickerFreeVectorImages

Naj bo veselje omejeno ali brezmejno, nekaj je vendarle gotovo: brezmejnost človeške neumnosti je gotovo še vesolju odveč.

Čuri

NEK AJ

CESTNIH

BIO

Na društvu smo dobili donacijo bio mleka. Eden izmed članov je preučeval embalažo, saj mu izdelek ni bil poznan. Pa pravi: »Bio mleko, jao, šam še čakam, da pridejo bio hors, bio kouk in bio tablete.«

Logatčan

VSEMIJRJE

Ali živijo Marsovci in druga bitja v vesolju poleg nas? So pod zemljo? Šef stvorov, pokojni BB, je vozil leteči krožnik, ki ga je ukradel Sovjetom. Neki brezdomec mu je izdal lokacijo za liter vodke. Zgodilo se je v Povolžju. Nekoč je na Marsu postavil bivšo slovensko komunistično zastavo. Američani, ki so tja poslali stroj, so mislili, da so že komunisti zasedli in okupirali Mars. BB je delal tudi stvore v Svinjaku v Škofji Loki, v neki hiši na samem, ki je bila narejena iz posebne snovi. V hipu je lahko naredil umetnega stvora, človeka. A v vesolju živijo še hujša bitja – Xuli.

Črtomir Clonsky

DOBRA VILA

Če še ne veste, sem brezdomna in spim v avtu. Nekega dne v večernih urah, ko sem ga parkirala za čez noč, sem prejela čudežno presenečenje. Zgodilo se je v Črnomlju. Bilo je v obliki bele kuverte, ki sem se je nadvse razveselila. Do mene je pristopila mlajša ženska svetlih las (prepričana sem, da je zaposlena v kavarni Napoleon) ter mi izročila kuverto. Dozdeva se mi, da je vanjo prispevalo pet oseb, saj je bilo notri petkrat po dvajset evrov. Zelo so mi polepšali dotično noč.

Ker je dekle prehitro odšlo, se mi ji ni uspelo zahvaliti, zato sem se odločila, da napišem nekaj vrstic v zahvalo.

Kaja Povše

REALITY CHECK

O brezdomnih je bilo že toliko napisanega, da je težko še kaj dodati. Ljudje na njih še vedno večinoma gledajo zviška, malokdo se vpraša, kaj se jim je v življenju dogodilo, da tako živijo. In verjemite, da si jih 99 odstotkov takega životarjenja ni želela. Preprosto so odveč družini (če jo imajo), znancem, družbi, socialnim ustanovam, skratka vsem so odveč, pozabljeni od vseh, celo vesolja.

Minevajo dnevi, ko letim in je vse pravljico, na svojem mestu. Nato pride tema, depresija, in takrat ne morem premakniti svojih kril, na dnu sem – in da, sem odveč drugim, sebi, Zemlji in celemu prešernem vesolju. Takrat si rečem *fuck reality take me to wonderland*.

Nina S.

STANOVANJSKA REVŠČINA

V najemu imam garažo, kjer spim. Vstajam najkasneje ob sedmih in takoj odidem, ker se bojim, da bi izgubil še to spalno mesto, če temu lahko tako rečem. Nazaj prihajam ob desetih zvečer, ker si prej iz istega razloga ne upam. Ker nimam toaletnih prostorov, lulam v plastenko. Bojim se tudi, da bi me ponoči prišlo na veliko potrebo, ker ne vem, kaj bi naredil. Hrane tam nimam, saj si ne želim družbe miši in podgan.

Skratka, vsakič ko grem zjutraj iz garaže, se bojim, da bi me kdo videl, saj je garaža v naselju, kjer sem včasih živel in me vsi poznajo. V življenju prej nikoli nisem rekel, da sem lačen, zdaj pa sem večkrat priznal, da sem. Hvaležen sem Kraljem, da mi pomagajo.

Leaš

TROJSTVO

Kdo sem jaz?

Jaz sem kralj ulice, ki je imel veliko smolo, da je pristal na cesti. Za to se lahko zahvalim tudi svoji bivši partnerici, čeprav priznam, da sem bil v večini primerov jaz kriv. Zavedam se, da tako življenje ni primerno človeku, in se želim spremeniti. Živim za danes, kar je bilo včeraj, me ne zanima. Za jutri pa ne vem, kaj bo.

Kdo si ti?

Ti si človek, ki me vsak dan nasmeje. Mi da upanje. Pomagaš v vsakem primeru. Kupiš časopis. Vsak dan mi prineseš sonce v moje življenje, zato se ti zahvaljujem.

Kdo so oni?

Oni so kralji ulice, ki se vsak dan prebijajo skozi življenje, večkrat lačni kot siti, vendar vedno prijazni, ustrezljivi, pazijo na kolesa, skiroje, kužke. V glavnem imajo dobro srce. LP

Leaš

ANEKDOTE IZ PRODAJE

CHITCHAT

Prodajal sem Kralje. Do mene je prišel moški v tridesetih in mi rekel, da me je pozimi videl na avtobusu in da sem bil videti kot nekdo, s katerim se ne bi rad stpel. Ter da sem imel ob sebi zelo lepo punco. Rekel je, da si je mislil, da sem očitno padel tako nizko, da moram ponujati časopis Kralji ulice. Ko sva se pogovorila, je rekel, da vidi, da sem zelo v redu človek, tako komunikativno kot miselno. Razložil sem mu, da je to samo prehodno obdobje in da mi je v čast, da jih lahko ponujam. Z izkupičkom si kupujem striktno samo hrano.

RJ

DVAJSETKA IN KEKSI

Lije kot iz škafo. Proti meni prihaja velika pisana marela. Pod njo se skriva možak. Prijazen je videti. Pozdravim ga. *Dober dan. Res je*, odgovori možak. Samo dež pada. Stegne pest proti meni in jo potisne v mojo dlan. Pogledam in vidim dvajsetaka. *Hvala*, mi še uspe reči, ko možak dvigne palec in mi zaželi srečno. Prijazna je tudi gospa, ki me razveseli vsake toliko časa in mi poda kekse. Vesel sem jih. Tako kot njej se tudi meni kdaj zalušta sladko.

Perica

PRIDNA

Tistega dne, ko je tako zelo padal dež in še ni bilo čisto temno, ampak tudi ne več beli dan, nekaj vmesnega, sem se odpravila na delo ob devetih zvečer. Mislila sem, da je jutro. Ko sem prišla na delovno mesto, je začelo liti kot iz škafo. Ko sem želela na kavo v nek lokal, sem ugotovila, da je zaprt. Ker je tako zelo padalo, sem se zatekla v picerijo, ki je bila še edina odprta. Tam sem bila kake pol ure, dokler ni nehalo deževati. Ko sem se vrnila na delo, je bilo že zelo temno. Delala sem kake pol ure. Ker ni bilo nobene stranke, sem šla pogledat še v eno kavarno. Tudi ta je bila zaprta. Potem sem se odločila, da grem spet v picerijo vprašat, zakaj je vse zaprto, pa mi je picopek rekel, da je že pozna ura, da je deset zvečer. Debelo sem pogledala, kajti bila sem prepričana, da je jutro. Poklicala sem taksi, rekel je, da pride čez pet minut. Čez deset minut me je poklical nazaj in mi rekel, da zaradi poplav ne more priti do mene. Potem sem šla na avtobus, na srečo na tisti progi ni bilo poplav. Mislim, da sem uro zamešala zato, ker sem šla popoldne spat in sem se zbudila, ko je bila ura osem zvečer, jaz pa sem mislila, da je treba na avtobus in na delo.

Milena iz Ljubljane

Foto: Nina Gazibera

Špela

STANOVANJE 212

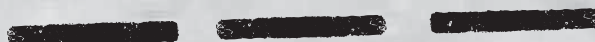
Pravijo, da je za ljudi iz socialno ogroženih skupin in brezdomne pri nas dobro poskrbljeno. Res je sicer, da je za nas mnogo bolje poskrbljeno kot v mnogih drugih državah, a še zdaleč ne tako, da bi se zlahka postavili na noge in si priborili človeku dostojno življenje.

Če prejemaš socialno pomoč, si je dandanes skoraj nemogoče najeti garsonjero ali sobo. Primerno bivalno okolje in rešitev stanovanjske problematike pa sta osnova. Če te problematike ne moreš rešiti sam, lahko zaprosiš za bivalno enoto, ki ti jo dodeli občina. In ko jo končno po štirih letih dobiš, si sprva oddahneš. Po podpisani pogodbi, podpisati jo moraš namreč, preden jo sploh vidiš, pa te stisne v prsih, saj je tako zelo majhna. Ker imam zaradi gibalnih ovir status invalida, so mi na Javnem stanovanjskem skladu obljubljali sobo s 16 m², kar je že tako majhen bivalni prostor, a se lahko v njem vsaj obrneš. Dejansko pa moja bivalna enota znaša 11 m² in vključuje sobo, kuhinjo, kopalnico in klet. Do kuhinje vodi visoka stopnica, ki takrat ni bila videti kot ovira. A je moja diagnoza resna in se lahko vsak trenutek poslabša, kar je tudi za pričakovati. In ko se bo to zgodilo, bom ponovno pristala na invalidskem vozičku. Takrat tudi do stanovanja ne bom mogla priti, kopalnica pa je v skupnem hodniku v najvišjem nadstropju bloka, ki pa je dograjen in zato ožji. Ko sem z grozo vprašala, če mi v primeru poslabšanja zdravstvenega stanja bivalno enoto zamenjajo za primernejšo, mi je delavka JSS odgovorila: »Žal ne, tukaj ostanete do dodelitve neprofitnega stanovanja. Bivalna enota je začasna, to morete vedeti.«

Foto: Žigažaga

Zčasna? Od bivalne enote do neprofitnega stanovanja lahko mine tudi 20 let. Kako ne bi, saj se točkovnik na vsakem razpisu spreminja. Pa tudi če ti uspe nabrati dovolj točk in ga dobiš, se ne veseli preveč. Znanec ga je v času korone dobil, a ga je bil primoran odkloniti. Stanovanje namreč ni imelo kuhinje. Prepirati pa se nima smisla, ker si lahko le škodiš. Na koncu ugotoviš, da ne moreš nič ter da je cel sistem narobe speljan. Saj ti pomagamo, ampak ti prav zares ne. Kot da bi nekaterim odgovarjalo, da se ne moremo pobrati iz začaranega kroga revščine. Ni čudno, da je vedno večja razlika med revnimi in bogatimi in da se število revnih ne zmanjšuje. A konec koncev mora biti človek zadovoljen, kajti tudi (ne)bivalna enota je stokrat boljša kot klopca v parku.

KOŠA, MONA?

Ja, zgodba se ponavlja. Občutki strašljivi, grozljivi, temni. Čisto na kratko. Ponujala sem Kralje, ker sva imela s partnerjem takšen dogovor. Dopoldan on, popoldan jaz. Ampak spet so neki čudni dnevi med nama. Nič ne štima, razen teh prekletih občutkov, še kako dobro poznanih. On narkoman, meni pa ne manjka veliko, da se tudi sama vpišem na metadonski program. Ampak nekaj v meni kriči, da to ni prava pot.

Kako se ozdraviti odvisnosti? Sem že bila na tej poti, da dokončno obupam in dam demonom prosto pot, ampak sem našla neko moč v sebi in se spopadla s tem hudičem, odvisnostjo. Skratka, s štirimi Kralji sem zaslužila 20 evrov, to je zelo super za en dan. In zdaj nastane zaplet. Ura je bila točno 18.05. Ko sem se vrnila do doma, kjer živiva s partnerjem oziroma jaz živim v stanovanju njegove mame, sem, kot že mnogokrat, ostala pred vrati. Zakaj? Pojma nimam. Morda ga ni bilo doma, o čemer močno dvomim, ker je rekel, da bo ostal doma in spal. To bo po moje to. Spet se je najedel tablet in zdaj verjetno s slušalkami na glavi pred računalnikom v dnevni spi. Slušalke na ful, jaz pa pred vrati trkam in čakam, se sprehodim po hiši od najbližje sosede do najvišje sosede v upanju, da bi mi katera posodila telefon, da ga pokličem. Sama sem namreč brez, ampak nobena ne odpre vrat, pa sem obe slišala, kako kukata skozi kukalo. Pogumno trkam, pa nič. Vrnem se na svoje delovno mesto, kjer ponujam Kralje, da si tam od gospoda, ki prodaja jagode in šparglje, sposodim telefon in končno zvoni. Srce mi nabija za znoret, odgovora ni. Poklicala sem ga 6–7-krat, pa nič.

Kaj zdaj? Kam zdaj? Kaj naj naredim? Spet na cesti brez predhodnega opozorila. Fak. Na jok mi gre. Spet sama, on pa meni rad te imam. Zvečer sprašujem človeka, ki me je vzel pod svojo streho, s čim sem si zaslužila njegovo pomoč in razumevanje ter pozornost in prijaznost. Pa mi odgovori dobro se z dobrim vrača (tudi on ponuja Kralje ulice).

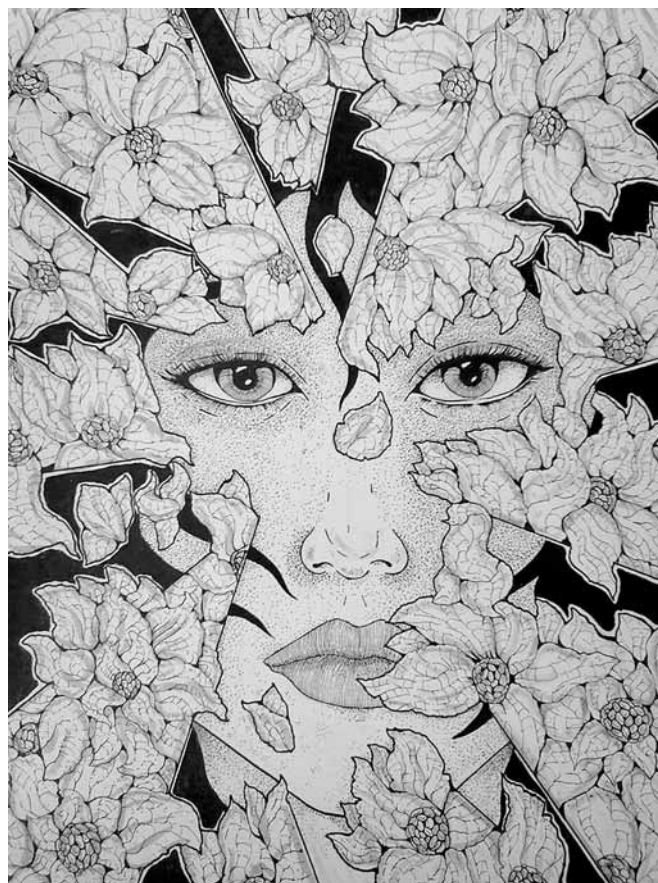
REKONSTRUKTIVNA ANALIZA

Vsi smo kralji, vsak na svoj način. Zanimivo je, kako ljudje, ki nosijo najtežji križ na svojih ramenih, sodijo druge ali pa želijo s pretiranim pomaganjem pozabiti na svoje težave.

Meni, da pozabim, pomaga samo ogromna količina kokaina. To mi zbrise glavo, drugo mi ne pomaga več. A to je drag in ne preveč zdrav šport. Rešila sem se ene odvisnosti, a padla v drugo. Hvala našim zakonom za to. In ne bojim se treznosti, temveč se bojim popačene realnosti, ki mi jo vsiljujejo na vsakem koraku. Nimam postave fotomodela, nimam sto tisoče evrov na računu, nimam svojega stanovanja ne avta. Skratka, ne spadam v ta svet. Ne verjamem v iste vrednote kot večina in ne verjamem, da bo bolje. Ne verjamem več nikomur, samo še sebi, pa še to ne vedno.

Spomnim se, kako sem pred leti naivno verjela, da je svet pravičen, da smo vsi enakopravni in da imamo vsi iste pravice. Kako sem se motila. Kdor ima denar, ima pravice, kdor je na dnu, bo tam tudi ostal. Klub temu da se bo trudil, ga bo družba na vsakem koraku opominjala, kdo je in od kod prihaja. Nikoli ne izgubiš svojega porekla.

TX

Gasper Sojč

Zdaj pa se sprašujem, kaj za vraga sem tako zajebala, da moram tako trpeti, da komaj živim. Počutim se odvečno!

Mica

Foto: Marta Savaleva

Mariborska scena:

Renato Volker – Rene

O ODVEČNOSTI

Vsak od nas je Vesolje zase. Mala pikica v Kozmosu vsakdana. Eden po eden se rojevamo, prižigamo in ugašamo, umiramo. Te dni je tudi del mene odšel v onostranstvo. Odveč je upati na Večnost. Kot zvezde v temi smo. Eni žarimo nekaj trenutkov, drugi nekaj let, nekateri celo stoletje. Času je vseeno za naš obstoj. Čas je neusmiljen in radodaren hkrati. Menda je celo relativen. Na zid sem nekoč zapisal: »So dnevi, ko sem, in so dnevi, ko nisem. Danes sem.« In zmeraj imam samo danes.

Ob rojstvu sprožijo štoparico in te navijejo kot plehnati avtomobilček. Ne veš, koliko vrtljajev je Stvarnik obrnil in kako dolgo se bo vzmet vrtela. Besno vrtiliš navidezni volan. Niti Vesolju ni jasno, kdaj se bom izpel, ker je že toliko fedrčkov sprožilo, da je vodenje evidence še njemu odveč. V rikverc ne gre. Zrnce v peščeni uri Sahare sem. Gravitaciji upirati se je Sizifovo delo. Od rojstva dalje gre samo še navzdol, pa naj si še tako želimo v višave.

In tiktakam, dete nepotrebno skozi otroštvo časa, in si mislim, da sem vsaj hrib, če ne že gora. V hribovje se združiva z Njo in najino hribovje se preko kuceljev in dolin izteče v morje. In to je to. Družina. Slana mlakuža solzne relativnosti.

Odveč je reči, da želim pustiti markacijo na nekem deblu vsakdana. Seveda želim biti viden. Vidnost je vse. Brez vidnosti me ni. Drugekrat naredim kaj minljivega in upam, da bo trajalo. Redki so ti čudeži.

Odveč biti pomeni najprej biti nezadosten, potem dovolj, nato preveč in končno za odmet. V koristnosti, uporabnosti se zrcalimo in drug drugemu limamo cene. Včasih sežemo po popustu, samo da ne bi končali na polici pozabe. Slej kot prej se vsi vrnemo v skladišče reciklaže. In gremo nov krog navijanja. Karma ni plačilo. Karma je zrcalo. Digitalizacija omogoča neštete možnosti manipulacije in samozadostnosti. Samo da se šteje, kot poslovnež v Malem princu. Ker potem sem srečen. Potem nekaj pomenim in šele takrat sem. In v tem grmu tiči zajčica, ki se boji luknje osamljenosti. Šele ko se navadim na odvečnost in samo sem, mi Vesolje dovoli dobiti ime, ki se potem lesketa na nočnem nebu in po katerem se razlikujem od drugih odsevov časa. Nikoli mi ne sme biti odveč biti Jaz. Šele ko preneham želei biti kot nekdo drug in sem, kdor sem, drugi, slej kot prej, želijo postati kot jaz.

Letos je skupna tema pisanja Še vesolju odveč. Predvidevam, da naj bi bilo pero usmerjeno v pisanje o tem, kako so ljudje z margine, brezdomni, zasvojenci, starostniki, obupanci in izgubljeni odveč vsem. Razumem ta sentiment. Hkrati pa se že nekaj let upiram, da bi bil videti kot žrtev. Biti odrinjen, odmaknjen in pozabljen je skrajna oblika socialnega kaznovanja. Celo samokaznovanja. Pa kako radi se kaznujemo. Najpogosteje se zatečemo v bolezen. Ko se neke dolgoletne želje, hrepenjenja, hotenja in vizije ne uresničijo, ko se zvezde ne vrtiljo v našo smer, mi pa trmasto vztrajamo, nas telo, naše mini vesolje, začne opozarjati, da nismo vsemogočni. Odvadili smo se ga poslušati. Včasih ene stvari pač niso naše, nam ne pripadajo in jih na silo ne moremo dobiti niti zadržati. Dokazovanje samemu sebi je prepogosto kontraproduktivno. Dokazovanje drugim pa sploh. Zmoremo pač samo toliko. In ničkolikokrat sem se dokazoval in se šel Stvarnika.

Podobno sem dojemal svojo bivšo ženo, mammo najinih dveh otrok. Neskončno sva se imela rada, razumela sva se, podpirala sva se, tolerirala nemogočnosti drug pri drugem in se oh in sploh vzorno prenašala. Dokler je šlo. Ko sem se jaz obrnil vase in začel raziskovati poti in stranpoti svojega labirinta, je ona premočrtno

Nika Novinšek

sledila svoji avtocesti. Gas pa *duge* luči. Živela je za tri življenja in ni se ozirala na rdeče lučke na armaturki. Pomemben je bil cilj. Samo še to, samo še ono, pa na tisto ni smela pozabiti. Pa kaj se čudim? Kot mladenka je med kuhanjem gledala televizijo, brala knjigo in vmes pletla. In se seveda pogovarjala z menoj. Multipraktik *par excellence*. Morda se je zavedala, da je v njeni peščeni uri za pest manj zrnec kot v moji. Morda je hotela pretentati relativnost. Morda je želela spremeniti zakone fizike. Ni bila zastoj profesorica matematike, fizike in računalništva. Mašina z dušo. Prava *deus ex machina*. Bil sem njen Flash Gordon in Ziggy Stardust v enem. Dvojček pač. Ona je bila moj Huston. Stabilna tehtnica. Tako popolna sva bila v svoji nepopolnosti, pa me je vseeno vsakič znova presenetila.

Sredi junija mi je hči povedala, da se je Vanja vdala dolgoletni borbi z rakom. Ni enostavno poklicati prve ljubezni in jo prositi, če se lahko prideš poslovit, preden umre. Pa sem jo in me je sprejela. Ko sem prišel, je šla v kopalnico in počesala tisto malo las, ki so ostali od mladostniške grive. Želela je biti lepa zame. Moje solze je ustavila s ukazom, da ne smem cmerati. Pa ne bom. Itak je bilo vedno vse po njenem. Zreti v lupino človeka, ki ti je dal toliko, je svojevrstna kazen. Zadnji poljub mi je dal vedeti, da je res zadnji. Življenje se ji je spremenilo v trpljenje in bolečino in počutila se je vsem odveč. Tudi vesolju, zato se je želela zlit z njim in še zadnjič, dokler je imela kaj dati, prispevati svoj delež v skupno dobro. Zadnji šok pa nas je čakal na dan pogreba. Punca je organizirala lastni pogreb, raztros pepela, sedmino, sestavila seznam povablencev, izbrala gostilno in jedilnik in vse skupaj plačala, vnaprej. Za ožent, vam rečem. Zdaj res lahko počiva v miru. Bila bi ponosna, da sem po pogrebu s Perpetuum Jazzile nazdravljaval Večnosti življenja. Tota naša Mica. Če obstaja ona, druga stran, in želel bi verjeti, da, so jo pričakali njeni dragi in je v dobri družbi. Po malem se veselim, da se spet srečava, tam nekje, za mavrico. Do takrat pa bom dajal, se razdajal in čakal na trenutek, ko bom začutil, da sem tudi sam odveč, tudi vesolju. Ker ljudem počasi dopizdevam. Še dobro, da imam samega sebe in v sebi njo, ki mojemu vesolju ne bo nikoli odveč.

Foto: osebni arhiv

Maja Drolec

KJE SI, DEKLICA?

016
KRALJI
ULICE

Mija ve, da so ljudje, ki vam bodo potemnili nebo, ki vam bodo ukradli veselje, ki se vam bodo usedli na rame, da bi vam preprečili, da vzletite. Čim dlje od njih, seveda če niste z njimi v tako tesni povezavi, kot je zakon ali družina. Mija je to doživela, zato ve, da je za vsakega otroka družina prva varna cona. Druge ne pozna, ker je še otrok. Zelo je navezana nanjo, dokler ne spozna, da je lahko tudi krivična.

Čeprav njihov oče ni velik, je bil strah in trepet za ženo in otroke, njegov srepi pogled iznad temnih brkov pod rahlo krivim nosom in nazaj počesanimi temnimi lasmi je predstavljal hladnost, izžareval bes nad življenjem, bes nad ženo in štirimi otroki, ki jih ni nikoli pobožal, nikoli se ni z njimi pogovarjal. Zelo so se ga bali.

Tudi njegovo otroštvo je bilo skopo, brez ljubezni, in ni poznalo nežnih čustev.

To je v njem rodilo hlad, sovraštvo, njegova vzgoja pa je bilo eno samo vpitje in stiskanje pesti, ki so se največkrat sprožile po najstarejšem sinu.

Otroci so bili zanj le zastoj delovna sila v njegovi delavnici, ki ga ni polnila z veseljem ali zadoščenjem, jim je pa dajala kruha. Oče je imel dve strasti: lov in zbiranje umetnin. Skoraj po vsem svetu je iskal živali, ki jih je lahko pobil in razstavil trofeje v lovski sobi, ki bi se ji lahko reklo soba s trupli: medvedja družina – mama in dva mladička – je nagačena, rogovi jelenjadi visijo na vseh stenah, kože afriških živali ležijo po tleh, okli v omari poleg treh lovskih pušk, in nad dolgo mizo, namenjeno rojstnodnevnim obedom za celotno družino, so na steno pribite cele glave muflonov, divjih prašičev in divjega petelina, ki strmijo ... Kam? V prostoru smrdi po preparatih za gačenje, manjša okna ne dopuščajo dovolj zraka, zato prostor ni prijeten, in čeprav je namenjen druženju, je večkrat priča prepиров in nizkotno izrečenih besed.

Drugi kosi njegove zbirke so slike: olja na platnu slikarjev, kot so: Slana, Grohar, Perko, Mihelič ..., ki se v pozlačenih okvirih šopirijo po vsej hiši, druga poleg druge, in dajejo vtis mogočnega življenja, a resnica je druga. Nekatere še dragocenejše slike so v sefu, pa saj nihče ne ve, kakšna je njihova vrednost. Oče jih je kupoval z nebrzdano strastjo, z mislijo na zaslužek ob preprodaji in po bogatenju. Nikoli ni o tem govoril ne s sinovoma ne s hčerama, žena pa je bila žalostna in prestrašena ob vsakem nakupu ali zamenjavi, saj sta se vsakič močno sprla, ker ji je vsaka slika pomenila le še več garanja in odrekanja. Bila je vedno premagana in ponižana in si ni znala izboriti svojega mesta, čeprav bi ji kot materi in ženi pripadalo. Oče, seveda, nikoli ni bil in nikoli ne bo radodaren, prej skopuški.

V družini so poleg očeta in mame štirje otroci in vsak med njimi ima že svojega partnerja in otroke. Le redko kdaj se še srečajo. Vnuki se trudijo biti čim dlje, ker ne čutijo nobene ljubezni do deda, ki je neprijeten, mrk, zadirčen in surov. Prisoten je nemir, kot v pričakovanju, da se bodo odprla vrata, skozi katera bi uzrli kapljico resnice, da bi razumeli, kaj je v njem, da je prežet s takim sovraštvom in prezirom.

Največ bolečine sta bila v otroštvu deležna prva otroka: Jure in Mija. Jure, zelo nezahteven dečko, odporen proti mrazu in samoti, s svojim ciljem, manj občutljiv, kot so običajno otroci.

Odrasel zapusti očetovo delavnico, čeprav se izuči obrti. Mija, razmišljujoča deklica, ne ravno preveč samozavestna, a nje so se stvari bolj dotaknile.

V njuni podzavesti so medle slike iz otroštva, nepojasneni dogodki, najhujša pa je slika jesenskega jutra, ki bi se lahko končalo tragično, ko ju ne prebudi mama, ampak se zbudita sama. Sredi dopoldneva. Očeta ni, mama pa še spi. Njen sen je čudno globok, promet s ceste živahen in otročka ne moreta prebuditi mamice. Vesta, da nekaj ni v redu. Želita mamico. V pižamah stopita na okensko polico in skušata priklicati sosede. K sreči mimo pride teta, mlajša mamina sestra, ki takoj ugotovi, da se je nekaj zgodilo, saj prihaja že iz šole, torej se ura bliža popoldnevu, otroka pa sta še vedno v pižamicah. Slike spomina niso jasne, a v naslednji, močno odškrnjeni sliki, Mija vidi prerivanje, vpitje, očeta, ki stiska za vrat babico, teta pa vprije: »To je moja mama!« Več se Mija ne spominja, mama pa o tem ne govori nikoli. Nikoli ni več poskušala oditi sama, saj je vedela, da imata otroka le njo.

Odšla je skupaj z njima, a premalo odločna, da bi ju odpeljala iz tega krutega otroštva, saj se ni zmogla postaviti na svoje noge, zato so se vrnili domov, v Miji pa je še vedno vonj po premogu v mali hiški v Trbovljah pri teti Majdi in potem, kasneje, pri babici, kjer na premogovi »kišti« čaka, da se ji osuši od snega ali lulanja premočeno perilo, in poslušaj pravljice.

Mija razmišlja, kakšna bo pri šestdesetih. Ne bo več imela skupne celice s to nekdanjo deklico, razen spomina, ki vztraja in traja. Očetovi udarci malo pred odhodom od doma, skoraj pred poroko. Plazila se je ob zidu hiše, ko se je vračala iz šole, da ga ne bi srečala. Druženje s sosedovimi otroki, vrstniki, je bilo prepovedano, ograja okoli hiše je bila meja, vse, kar je bilo čez, je bilo prepovedano. Tudi govorjenje pri jedi je bilo prepovedano. V očetovi glavi in sebičnosti ni bilo meja.

Jokala je, a postajala je trša od kamenja. Koliko časa je potrebovala, da se je postavila na svoje noge? Večkrat je prišla do gozda, kjer se rada sprehaja, da premišljuje na samem. Peš se odpravi po stezah, ki so pozimi neprehodne, teče in spotoma zadeva ob veje in kamne, utira si pot skozi zeleno vlago tega širnega rastlinskega prostora, podobnega gozdovom njenega otroštva, tistim, ki jih je prečkala. Blatne noge je imela, obleka je bila premočena, duša pa je znova in znova krvavela.

Bila je Trnuljčica, položila je glavo princu, ki jo je ljubil, na prsi, a gumbi na prsih so odleteli: od spotikanja, zdrsov, pobiranja iz blata in opotekanja naprej, in končno je padla na kolena. Čeprav je kričala njegovo ime, se nekoč ni več zbudila ob njem. Odšel je. Da živijo v krču, je rekel.

Roke je potisnila v blato, zgrabila polno pest in si jo ponesla na obraz, neke v daljavi, je zaznala, pa sta leteli jata ptic in jata galebav.

Zdaj je mirna in živa in na nek način še vedno majhna kot deklica. Je samo ona in njeno zdravo telo z vsemi vlakni okuša prizanesljivo vročino zgodnjega jutra, njene drgetajoče nosnice pa hvaležno vsrkavajo sladkaste vonje z morja. Občuduje njegov šum v jutranji svetlobi, valovanje modrozelenega bleska, ki je kakor bronast odsev na nežni modrini neba.

Priloga Društva slovenskih pisateljev Vrabec Anarhist se tako kot spletni portal imenuje po neuklonljivem ptičku iz romana Ivana Cankarja Hiša Marije Pomočnice, ki se je na vsak način hotel prebiti na svobodo in ga lahko razumemo kot simbol večne utopije. Čeprav je vrabček v romanu nesrečno končal, smo ga oživili v prepričanju, da mora biti svoboda temelj družbe in ustvarjalnosti. Prilogo urejata Igor Divjak in Neža Vilhelm.

Roman Rozina

BOG

Foto: Lovro Rozina

Roman Rozina je konec junija prejel nagrado kresnik za roman Sto let slepote, ki jo časopis Delo podeljuje za najboljši slovenski roman.

Avtor o poslani kratki zgodbi

Število tistih, ki si domišljajo, da posedujejo božanskost, ali pa da jim vsaj pripadajo božje pristojnosti, gre po poti globalnega segrevanja. Nezadržno se več. Ogrožajoče narašča.

—

Sonja, je glasno poklical. Všeč mu je bil njegov glas; tudi kadar je govoril glasno ali kaj zaklical, ni izgubil žametnosti. Pri psihoterapiji je glas izjemno pomemben. Poslušalcem, največkrat so bili njegovi pacienti, je dajal občutek sprejetosti, tolažil jih je, jih hrabil, bil je dežnik, ki se je razpel nad njihovimi ranjenimi življenji. Glas je bil darilo, drugo si je moral prigarati, si je pogosto dejal.

Vrata so se nekoliko odprla, v odprtino je stopila sestra in ga vprašujoče pogledala. Ali njegova visokost zamuja, jo je vprašal. Zasmejala se je v odgovor in rekla, da ji je včeraj obljubil, da bo prišel. Naj ga pokliče, je bila uslužna. Ne, je odkimal, čez slabe pol ure je tako ali tako naročen naslednji bolnik. Niti zaradi njegove visokosti ne bova spreminjala urnika, se je tokrat še sam nasmehnil svoji šali.

Brskal je po računalniški mapi, kjer je imel shranjene vse njegove spise. Bil je dolgoletna stranka, nabralo se je več deset zapisov njunih intervjujev in ne veliko manj njegovih izpovedi. Pacientom je rad dajal naloge, prosil jih je, da so zapisovali svoja razmišljanja, sanjarjenja, občutke; bolj ko ga je bolnik navdušil, več nalog mu je dajal, globlje v njegovega duha je skušal prodreti.

Bogdan ni bil prvi, ki si je domišljal, da je Bog, bil pa je edini, ki je to počel res prepričljivo. Čeprav je bila tudi besedna igra, je izraz božansko najbolje opisal njegovo izvedbo. Zadnji dve leti mu je dajal še dodatne naloge, saj se je odločil, da bodo Bogdanova ravnanja in razmišljanja skelet poljudne knjige o tem, kaj vse lahko možgani zakuhajo človeku. Prepričan je bil, da bo knjiga odmevna uspešnica. Konec leta bo zaprl ordinacijo, pogoje za upokojitev je že davno izpolnil, imel bo ogromno časa.

Odprl je zapis njenega zadnjega pogovora, ki je nastal dan po ruskem napadu na Ukrajino. Bogdan je o sebi pogosto govoril v tretji osebi, kot bi stopil iz svojega telesa in ga opisoval z razdalje, kot bi govoril o nekom drugem, navajal besede nekoga drugega. Ni bilo prvič, da je naletel na tako čudaštvo, ni pa se spomnil, da bi se to kdaj zgodilo pri katerem od pacientov, ki so se močno poistovetili z nekom drugim, ki so zlezli v tujo kožo. Zdelo se mu je še toliko bolj nenavadno, ker si je izbral najmočnejši lik. Zakaj bi se namišljeni Bog ne želel prikazovati kot Bog, se je vprašal.

Geralt

Roke si tišči na ušesa, monotono ponavlja nesmiselne zloge, a silni trušč, ki ga je zbudil iz dremeža, vseeno ne potihne. Nenavadno hitro obupa, spusti roke in zapre usta, vstane. Zvočne podobe vojne, ki se dvigajo iz globin, ga zdaj preplavljajo brez ovir. Išče izraze za posamezne glasove, primerja zvoke med sabo, jih povezuje s predmeti in dogajanjem, ki naj bi jih povzročili. Eksplozije, bobnenje, udarjanje, treskanje, vse več instrumentov vstopa v prebučno kakofonijo, rafali, streli, kriki, zavijanje siren.

Sirene pritegnejo njegovo zanimanje. Poskuša ugotoviti, ali zavijajo sirene, pritrjene na reševalna in gasilska vozila, ali one na stavbah, ki podijo ljudi v zaklonišča. Nikoli mu ni bilo jasno, zakaj so si ljudje izmislili tako zapleten sistem zvočnih signalov, zakaj sirene zavijajo drugače, kadar iz letal mečejo bombe ali kadar stresajo strupene pline ali povzročitelje bolezni. Kadar so nesreče resnične, ne pa igra, vsak tulež pomeni, da je treba bežati, kolikor nesejo noge, da se je treba skriti, kolikor globoko je mogoče.

Ne ve, katere nevarnosti predstavljajo zoprne melodije, njega se to ne tiče, oglušujoče tuljenje čisto po nepotrebnem vdira v njegov prostor. Ta opozorila so namenjena onim, ki gostijo vojno, pa še njim običajno ne morejo pomagati. Jezi ga, ker mu mehansko lajanje krade spanec, budnemu pa moti zbranost, potrebno za premišljevanje.

Včasih, ne tako zelo dolgo nazaj, je kako krajšo vojno v celoti predremal. Noži, sekire, meči so prebadali, rezali, sekali skoraj neslišno, tako tiho, da je bilo mogoče slišati težko dihanje pod čeladami in ščiti. Danes pa zemlja drhti pod škripanjem gosenic, bombne nevihte naelektrijo zrak, treskanje in bobnenje je silovito, kot bi se zemeljska krogla podila po kegljaški stezi in besno razmetavala kije.

Vojne so bile včasih strašno tihe, postaja skoraj nostalgичen, loki, prače, kopja, sulice. Ne bi smel izreči sulica, ker ga beseda spomni na Kajna, kadar pa se spomni nanj, si očita, da je ustvaril človeka.

Naj bo človek! Kateri hudič mu je prišepnil to misel, globoko zavzdihne. Mar ni bilo dovolj pet dni trdega dela? Mu je bilo treba

ClickerFreeVectorImages

čakati nedeljo, zakaj si ni vzel prosto že v soboto? Pa tako dobro je začel, svetloba, kopno in voda, rastline in živali, čas. Veliko je postoril, lahko bi si privoščil počitek že dan prej, moral bi si ga.

Kdo mu je prišepnil, naj ustvari človeka, posmehljivo oponaša svojo govorico. Povsem preprosto: napuh, prvi med smrtnimi grehi. Ustvariti je želel nekoga, ki bo molil k njemu, ki ga bo slepo častil in dvigal na oltar. Odkimava in šibko ugovarja, da je to laž, povsem vseeno mu je za neskončne procesije in brezkrajne litanije, a tožnik v njem je že široko razprl krila.

Drugi smrtni greh, ga drega pod rebra, pohlep. Nikoli mu ni bilo dovolj, slišati je hotel še več molitev, videti še več oltarjev in pozlate, potrebnih je še več mučencev, romarjev in v nebo uprtih pogledov, nikoli ni dovolj pokore in odpustkov. Spodaj ga samo posnemajo. Ni dovolj zemlje, mejni zid je prenizek, ni dovolj bomb, nasilja, ni dovolj denarja, moči, vpliva, vladarska palača ima premalo soban, čas teče pretiho in prepočasi; tudi ko je že zdavnaj preveč, je potrebno še več.

Pospeši korak, kot da bi lahko ušel zajedljivemu pridigarju, ki se je naselil vanj, znova začne glasno ponavljati nesmiselne monotone zloge, da bi z lajnanjem utišal misli, ki ga spravljajo v zadrego. Nenadoma se ustavi, vsi očitki in samogovori, neslane šale in kričavo nastopanje so nepotrebni, celo smešni. Nikogar ni tu, sam je, nikomur ne dolguje odgovorov in pojasnil. Dovolj je bilo brskanja po minulih motivih in dejanjih. Preveč se ukvarja s preteklo navlako, lotiti se mora današnjih težav.

Je to ukaz, vsevišnji, se je zahehetal, ker ga je zadnji stavek vrnil v sedanost delovne sobe. Zdelo se mu je, da je minila cela večnost, a mu je pogled na uro razkril, da ni preteklo niti deset minut. Torej se v čakalnici ne tare pacientov in se Sonja ni kot križani postavila pred vrata ordinacije, da bi ustavila človeški val, ki sili k njemu. Odobravajoče je pokimal zadnji misli, verjetno že vadi stil za skorajšnje pisanje knjige.

Naključno odpira in zapira besedila na računalniku. S to temo sta se ukvarjala že nekajkrat prej. Vedno je obžaloval stvarjenje človeka, med govorjenjem o zadnjem poglavju geneze

ni mogel skriti naraščajoče jezavosti. Nagovarjal ga je, naj se ne brzda, naj pusti jezi prosto pot. Bogdan je odkimaval, da tega preprosto ne zmore, ne sme, njegov položaj mu tega ne dopušča. Od Boga se pričakuje dobrodušnost in odpuščanje.

Pritrdil mu je, nato pa ga je prosil, naj zapiše svoja razmišljanja o tem, kam bi usmeril tok dogajanja, če bi ne krotil jeze, če bi sprostil agresivnost, ki tiči v njem. Dražil ga je, da si, glede na silno moč, ki jo kot Bog ima, ne more predstavljati, kako razdejanje bi nastalo.

Naslednjič je Bogdan prišel s spisom, ki ga je resnično presenetil. V njegovem odgovoru ni bilo nič apokaliptičnega, ni bilo mogoče prezreti nekakšne šibkosti; ni se pretvarjal, da je vsemogočen, čeprav ni niti za hip okleval ali podvomil, da je resnični Bog.

Najlažje bi bilo izbrisati celotno človeštvo z enim samim zamahom. Vesoljni potop brez ene same izjeme, sočasni konec vseh skoraj osmih milijard. V trenutku bi bilo to poglavje nepovratno končano, nikogar bi ne bilo, ki bi razpravljal, se spraševal, obtoževal. A tudi tako radikalni posegi skrivajo v sebi številne možnosti in različne nevarnosti. Ravnovesje, kakršno koli že, bi izginilo. Naredile bi se praznine, z njimi pa so vedno težave; praznote kričijo po kolonizaciji, neustavljivo vabijo, naj nekdo vdre vanje in jih poseli.

Slabo predvideva, ne vidi v prihodnost, ne zna napovedati, kaj bi se zgodilo. V tem je dokazano slab, to je ena njegovih večjih hib. Vsaka Rominja ga poseka, kadar se zagleda v dlan in prebira življenjske črte, ko zлага karte ali strmi v kavno usedlino. Menda jih pri tem vodijo nekakšne slike in slutnje. Večkrat je skrivaj poskusil tudi sam, ampak prihodnosti preprosto ne zna brati. In tudi razumsko slabo napoveduje, kako se bo razpletla neka zadeva. Ne vidi več potez naprej, kar je odlika dobrih šahistov.

Dejstvo je, da šahistov ne mara. Četudi gre za nevoščljivost, ljubosumje, to ne spreminja ničesar. V slabo voljo ga spravlja, kako premikajo figure in si slikajo položaje, ki se bodo šele zgodili. Če se še tako trudi, malokdaj ugane njihove naslednje poteze, medtem ko se oni lahkotno sprehajajo po tistem, kar šele bo, kot bi tisto že obstajalo, kot da o prihajajoči dejanskosti ni niti najmanjšega dvoma. Nikoli ne bi smel dovoliti te igre.

Zaradi Rominj, ki vedežujejo, mu je vseeno, ničesar jim ne zameri, šahistov pa resnično ne mara. Kujejo jih v zvezde kot cvet modrosti, razglašajo jih za genije, pojejo slavo njihovi ostroumnosti. Njega nikoli ne opisujejo s takšnimi presežniki. Njemu rečejo Milostljivi, Vzvišeni, Vsemogočni, Dobrotljivi, nihče pa mu ne reče Razumni, Pronicljivi, Pametni, Lucidni. Ne občudujejo ga, samo bojijo se ga.

Največ so krivi slabi propagandisti. Na vsakem hribčku so postavili hiše, kjer oblečeni kot neveste pridigajo, da je neskončno usmiljen, v isti sapi pa grozijo, da jih bo z njihovimi grehi vred scvrl v peklu. Nobene naklonjenosti in občudovanja ni deležen, strah jih je, zanje je zlasti ali celo samo grožnja.

S šahisti je povsem drugače, njih občudujejo. Morda bi moral ljudi naščuvati nanje, sprožiti kako akcijo, jih prikazati kot razdiralne, sovražne, izkoriščevalske. Vzdigniti pogrom, kot so ga v preteklosti proti Romom zaradi njihove samoniklosti ali proti Judom zaradi vere in bogastva. Ne, lotiti bi se jih moral, kot so se spravili na čarovnice. Med njimi je precej sorodnosti. One so s črno magijo ustvarjale prihodnost, šahisti pa prav tako gledajo več potez naprej. Niso tukaj in zdaj, živijo v situacijah, ki se bodo šele zgodile. Ne bi bilo potrebnega veliko napora, da bi se utemeljilo, za kako hudo krivoverstvo gre. Gledajo tisto, kar še ni, da bi tisto priklicali, ustvarili.

Zelo bi moral paziti, kaj bi sledilo jurišu na šahiste. Pregarjani Judje so našli Palestince in se spremenili v pregarjalce. Bogsigavedi, koga bi si izmislili šahisti, če bi si opomogli od udarca. Bi stresli jezo na prvo bojno linijo, na kmete? Morda bi udarili po hitronogi kraljici ali statičnem kralju, usekali po monarhijah, kneževinah, cesarstvih in kar je še podobnih vladarskih sistemov.

Na naslednjem srečanju je glasno prebral Bogdanov spis in ga vprašal, ali ima težave s koncentracijo ali pa gre za preusmerjanje pozornosti. Ker mu ni odgovoril, ga je vprašal še bolj neposredno, ali ga naključne asociacije pahnejo v drug svet ali se tako izogiba določenim neljubim temam. Svoj spis je začel z oceno, da slabo napoveduje razvoj dogajanja, zatem se je razgovoril o šahistih, ki bi jih najraje kaznoval, ker so bolj jasnovidni, nato pa je s pomočjo šahovskega kraljevega para, lesenih igralnih figuric, preskočil na vladarje in družbene ureditve, je rinil vanj.

Bogdan je še vedno molčal, zato ga je podražil, da mu pri tako pozornih poslušalcih, kot je sam, ne bo uspelo z enostavnimi govorniški trikovi. Tudi njegov raskavi glas mu ni v pomoč, ga je zbodel, osebam z žametnim glasom bolje uspeva zazibati poslušalce v nezbranost, saj se predajajo zvočnemu božanju in so manj pozorni na vsebino izrečenega.

Nenadoma ga je Bogdan odločno prekinil, kot bi se zbudil iz nekakšne otopelosti. Dejal mu je, da nima pojma o vladanju, zato naj umolkne in raje pozorno posluša. Nastopil je odločno, postal je general, ki ukazuje in ne dopušča niti najmanjšega ugovora, popolno nasprotje osebe, kakršna je bila opisana v spisu. Morda je bilo razburjenje krivo, da se takrat ni skrnil za abstraktno tretjo osebo, ampak je spregovoril v prvi.

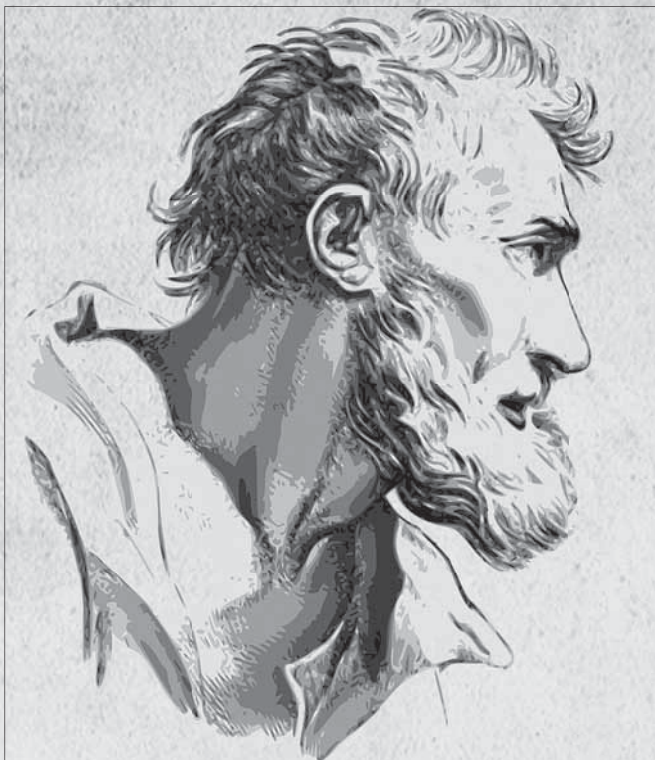
Navadni ljudje zelo malo in slabo razumejo vladanje. Vladar velikokrat ni gospodar svojih dejanj, družbeno stanje pogosto narekuje, da vleče poteze mimo svojih hotenj. Nihče tega ne občuti bolje kot vladar vseh poglavarjev, Bog.

Ni isto, ali si vladar ali navaden podložnik. Plebejcem sem položil v srce, naj nastavijo še drugo lice, če jih je nekdo udaril, zame in druge vladarje pa velja načelo zob za zob. Višje ko zamahuje upornik na vladarski lestvici, hujša kazen ga bo doletela. Jaz sem vrhovni sodnik, jaz postavljam enačaje, jaz določam, koliko čeljusti navadnejšev odtehta vladarjev zob.

Volu ne more biti dovoljeno toliko, kot je Bogu. Družbe brez slojev, razredov, kast so fantazije, vsi delujoči sistemi ustvarjajo razlike. Ne more biti drugače, nekateri se rodimo z žezlom v rokah, drugim je dan ročaj lopate. Reveži si izmišljajo pravljice, vladarji si izmišljamo svet.

Zakaj sem tako zelo prepričan? Preprosto; skoraj vse moje težave izvirajo iz tega, da sem bil predober s podložniki. Nisem postavljajl meja, nisem jim rekel, stopite lahko do sem in niti koraka dlje. Zato jim ni nikoli dovolj; pohlepa ne moreš nasititi, tudi če je nažrt, da ga vse boli in mu teče iz vseh por, bo še kar goltal in goltal. Očitek, da sem jih takšne ustvaril, je krivičen, res pa sem dopustil, da so takšni postali, kar je bila huda napaka. Na začetku sem bil rigorozen, kazni so bile drakonske, Sodoma in Gomora, vesoljni potop, potem pa sem postal premehak in medel.

Vem tudi, zakaj se mi je zgodila ta premena. Ni bil problem v dejanju popolnega izbrisa, to naredim z enim samim tleskom prstov, ustavila me je bojazen, kaj bi to pomenilo za mojo javno podobo. Vem, popolni izbris, ampak vedno nekako preživi kak zapis, izročilo, že nekaj. Naj bi ne bilo nobenih sledi, a se ve za vse moje masakre.

OpenClipartVectors

Ohranile so se celo nadrobnosti s samega začetka. Strašansko zoprno je, ko mi očitajo, da sem Evi zlonamerno nastavil past, da sem nalašč tako močno razjezil Kajna, da je ubil brata. Ko me danes nagovarjajo z Milostljivi, jim ne verjamem, vem, da iz njih govori strah, da me v mislih imenujejo Okrutni.

Nikoli se ne bi smel spreobrniti, nadaljevati bi moral, kot sem začel. Ljudi je bilo malo, vsi so bili potrebni in zato dragoceni. Pustil sem, da so se razmnožili čez vse razumne meje. Veš, zakaj? Malo ljudi je pomenilo malo častilcev, veliko ljudi pa veliko malikovalcev. Prevzetnost je nikoli sita zver.

Prevzetnost? Mar se ne posveča Bogdanovemu primeru s tolikšno vnemo, ker je v njem uzrl gradivo za knjižno uspešnico? Mar ni ta zamisel botrovala njegovi nepreklicni odločitvi za skorajšnjo upokojevit, ki jo je prej vedno prestavljal na še nekoliko pozneje? Mar ne sanjari vse pogosteje, kako nastopa v pogovornih televizijskih oddajah in razprodanih dvoranh, si izmišljuje osupljajoče odgovore in navdušene aplavze? Zdaj je njegova slava silno zamejena, njegovi pogovori se odvijajo na štiri oči, zapisi, ki jih natipka Sonja, so zaupni. Ve, da si zasluži veliko več poslušalstva, da bi znal navdušiti množice. Mar ne hodi k njemu na pogovor marsikdo, ki nima nobenih težav, le željo pogovarjati se z njim, mu pripovedovati? In ali niso pripravljeni drago plačati vsake minute, ki jo preživijo v njegovi pisarni?

Je tudi on domišljav? Ali prav tako postaja star in betežen, izgublja razsodnost, kot se je v enem zadnjih pogovorov opisal Bogdan? Dobro se spomni tistega pogovora, Bogdan je bil spet ranljiv, zelo človeški, niti senca vsemogočnosti, prej nekdo, ki slabo opravlja svoje delo, ki se tega zaveda in se boji posledic.

Najbrž ni bila najboljša ideja, da je neviden in odmaknjen. Njegovi propagandisti na Zemlji so krvavi pod kožo, enkrat jih zvabi v mlada naročja, drugič si zidajo slonokoščene stolpe, tretjič paktirajo

z barabami. Več bi moral biti na Zemlji, se prikazovati ljudem, opominjati nase. Danes se vse ponuja na velikanskih plakatih, kričeče in barvito se oglašajo in prikazuje za vsakim vogalom, on pa že ves čas vztraja pri križu in litanijah. Moral bi imeti dvorce, najdaljšo jahto in najhitrejšo letalo, nenehno bi moral trositi spodbude in nasvete. Prehiteli so ga celo drugorazredni predsedniki nekih miniaturnih skupnosti, veliki poglavarji pa se tako ali tako pojavljajo povsod, vsaka njihova beseda in sleherni korak se v medijih razmnožujeta hitreje od bakterij. V času največje gledanosti silijo iz vseh možnih zaslonov, njega pa tlačijo v nedeljske prenose dopoldanskih maš, med slalonski vožnji ali prodajne bloke za čudežni trak, ki odstrani bolečine v sklepih, in super vpojno krpo, ki rešuje razliti po hišah.

Izgublja stik z ljudmi, ne zanimajo ga več, dogajanja se mu zdijo vedno bolj nesmiselna in nepotrebna. Zbiral je skrivne informacije v spovednicah in spregledal, da jih ljudje sami ponujajo po družbenih omrežjih, kjer se dnevno rojevajo novi bogovi, iz nič vznikajo zlata teleta, h katerim molijo, pred katerimi odvržejo zadnje cunje, s katerimi se smeji in jokajo. Bi moral nadnje z mečem, kakršnega so okusili tisoči mož, ki so si v Mojzesovih časih naredili boga iz zlata? Bi moral biti sovražen in krut, ker ne sodi v kategorijo nastavi še drugo lice, ampak predseduje razredu zob za zob?

Spodletelo mu je, a je že moralo biti tako. Lahko bi vse začrtal in predvidel, a kdo bi si želel takega življenja. Tisoče let bi gledal film, katerega vsebino bi poznal do najmanjše podrobnosti že v trenutku, ko bi v dvorani šele ugasnili luči. Še veliko huje bi bilo, če bi se kdo dokopal do scenarija in snemalne knjige. Že samo vedenje, da je knjiga življenj napisana, da so stvari določene, nespremenljive, bi zamorilo vsako dejavnost. In še veliko veliko huje bi bilo, če bi kdo začel popravljati scenarij, ki nosi njegov podpis. Kaj vse bi lahko nenadoma postalo sad njegovega stvariteljstva? O tem noče niti razmišljati.

Včasih je premogel trdno odločenost, znal je biti krut, ko so grešili zoper njegove postave, a tudi blag in milosten, ko je trčil ob nesrečnike. O ničemer ni dvomil, ničesar ni obžaloval. Danes je zavrit v dvome, izgubljen v megli časa, ki ga ne razume več, ne loči med resničnim in sanjanim. Zdi se mu, da se nihče ne ozira na tisto, kar je bilo sveto, živijo brez zavez in obvez, tonejo v živi pesek. Moral bi nekaj storiti, a nima več potrebne moči, da bi preoral to njivo.

Star in dolgovezen postaja, že pred časom bi moral končati igro, a je povsem nemočen in negotov. Kako naj takšen sodi milijardam duš? Kolikokrat ga bodo ogoljufali, preslepili? Bo verjel, česar ne bi smel, bo dovolj potrpežljiv do tistih, ki jecljajo, ki počasi sestavljajo misli in jih še počasneje prevajajo v stavke? Bolje, da sodni dan nikoli ne pride.

Zavzdihnil je, zasmilil se mu je, njegovo podobo je imel živo pred očmi. V dolgih letih seans se je med njima spletla globoka vez. Je narobe, da se zdravnik tako močno naveže na bolnika? Se lahko v ordinaciji najde tudi prostor za čustva? Lahko takšna vez spodrine razumske odločitve? Saj človek nima gumba, s katerim bi lahko izklapljal in vkapljal čustveno doživljanje, se je oštel.

Zelo narobe pa je, da je morda, verjetno, zagotovo zanemaril njegovo zdravljenje. Dejstvo je, da ves čas ni storil skoraj ničesar, nobenega koraka stran od identitete, ki si jo je prisvojil, nista naredila. Najprej si je vzel čas, da spozna novega bolnika. Že kmalu mu je postalo zelo všeč, kako mojstrsko igra vlogo Boga. Kot gledališki igralec se je preoblačil iz predstave v predstavo, danes dober kot kruh, jutri oster kot britev. Želel si je, da bi ga nikoli ne prenehal obiskovati, da se njegova blodnjavost ne bi nikoli končala. V zadnjem obdobju, ko se je odločil, da bo o primeru napisal knjigo, je celo pazil, da bi se Bogdanovo stanje ne izboljšalo.

OpenClipartVectors

Zlorabil je svoj zdravniški položaj, a mu tega ne more nihče očitati. Njegova knjiga bo mnogo večji prispevek človeštvu, kot bi bila odpravljena motnja pri enem izmed njegovih pacientov. Prav Bogdan mu je večkrat razlagal, da je vladarjem dopuščeno veliko več kot navadnim smrtnikom. Pojem vladar je razumel dovolj široko, izraz ni vključeval zgolj visokih državnikov, predstavljal je družbeno elito, ki vodi svet naprej.

Iz razmišljanja ga je vrglo zvonjenje telefona. Takoj je prepoznal Bogdana, navdušeno je prekinil njegov uvod, ravno o njem je razmišljal, ni ga bilo na današnjo seanso. Ni mogel priti, je bil kratek sogovornik. Čakal je, da bo Bogdan pojasnil, kaj ga je zadržalo, a je namesto opravičila dodal, da ne bo mogel priti nikoli več. Zakaj, je osuplo izdaval psihiater, in že mrzlično listal po možganih za razumnimi razlagami, iskal je poti, kako bi ga lahko pregovoril. Nima več h komu priti, je bil sogovornik tudi tokrat jednat. Terapevt se je zasmejal, da ne razume te šale. Saj ni šala, je rekel glas v slušalki.

Ko je Sonja nekaj kasneje previdno pokukala v sobo, ker ni dvignil slušalke in se ni odzval na trkanje, ji je zadoščal že hiter pogled: nekoliko zleknjen je sedel za mizo, njegove roke so počivale na naslonjalu, z rahlim nasmeškom na ustih in ugaslimi očmi je strmел v strop.

Neonka

ČESA TAKRAT NISEM REKLA

Čeprav sem se odločila častno navesti le pet pripetljajev, zapis posvečam vsem osebam, ki so si kadar koli vzele pravico, da mi pokvarijo dan (ali pa vsaj del dneva), ter na splošno vsem, ki druge nagovarjajo s privzdignjenimi obrvmi in »glejte, gospa/gospod«. To so tiste situacije, ki jih premlelaš še dolgo in se šele svetlobna leta kasneje spomniš, kaj vse bi lahko takrat rekel, pa nisi. To so tisti ljudje, ki so še vesolju odveč.

1. Idiličen večer v planinah prekine osebek, ravno prav vinjen, da oceni, da moramo njegove glasno izražene modrosti sprejeti vsi vpleteni. Posveti se predvsem svarilom proti migrantom, aktualni temi. Obvesti nas, da bo vsakega, ki bo »njegovo žensko« samo pošlatal, ubil. Tega takrat nisem rekla, ampak, dragi moj, če bi bil tako dober in ubil tudi vsakega Slovenca, ki je kdaj pošlatal »tvojo« ali pa katero koli drugo Slovenko, bi naš narod že davno izumrl. S tabo na čelu, predvidevam.

2. Med napetimi igrami ročnega nogometa v Mariči na Metelkovi mi nek satan ukrade denarnico. V stanju, ki se za Maričo spodobi, pridem do sklepa, da moram dokumente nemudoma preklicati, in sicer s klicem na 113. Vsekakor si niti v najhujši nočni mori ne predstavljam, da to pomeni, da se bo pet minut kasneje patroljni avto najbližje policijske postaje v vsem sijaju pojavil kar sredi Metelkove. V petek. Ob enih zjutraj. Medtem ko množica vzklika »uuuuu« in tudi še kaj dosti manj lepega, osramočena opisujem tragični dogodek (»ja, pač mi smo tm igral, torbo sm mela zad na klopci, ane, pol sm pa vidla, da pač ni več denarnice«). Policistka, prevzeta od lastnega blišča in veličine, mi sikne, da sem si itak sama kriva, ker na tako grozljivem kraju, kot je Metelkova, nisem pazila na svoje stvari. Takrat sem sicer rekla, da sem do zdaj verjela, da je kriv tisti, ki mi je denarnico dejansko ukradel, ampak nisem pa rekla, da sem prepričana, da je ta bedna intervencija vrhunec njenega dneva (ker pač nismo v Detroitu, sori) in naj mi bo hvaležna zanjo.

3. Na varšavskem letališču se pomikam proti rentgenu. Stanje v vrsti že tako ni prijetno, še toliko huje pa je na terminalih, ki se mi na splošno zdijo eni najbolj groznih krajev na Zemlji. Usoda me vodi skozi rentgen pod oblastjo primitivnega, z lastno močjo in pooblastili očaranega tipa. Čeprav je zaposlen na mednarodnem letališču, težko dojame, da kdor koli ne razume poljščine. Ob njegovem poljskem bevskanju obstojim za rdečo lučko varnostnega rentgena. Buljim vanj in rečem »What?«, na kar mi on spet servira odgovor v svojem maternem jeziku. Žal ga tudi tokrat čudežno ne razumem, s čimer je sila nezadovoljen. Hkrati kar vidim, kako uživa v tem, da »ima

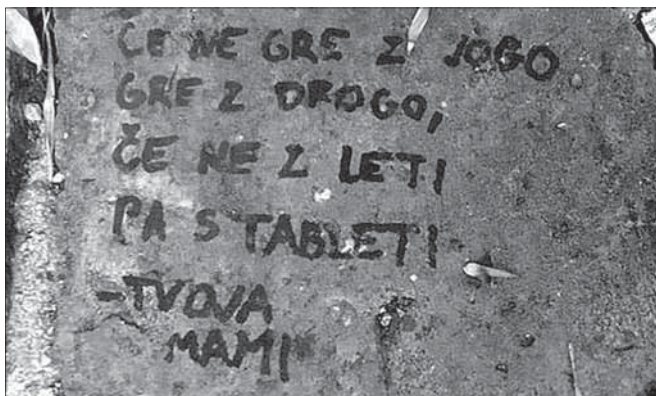

Foto: Čučli

problem«, o katerem bo lahko vzvišeno pripovedoval svojim občudovalcem zvečer ob pivu ali kakšni podobni dovolj možati pijači. Po več minutah neuspelega konstruktivnega dialoga se zadere name: *SHOES, LADY, SHOES!* Aha. Sezuti si moram čevlje. Tega takrat nisem rekla, ampak: *ENGLISH, MORON, ENGLISH!*

4. S partnerjem naročiva taksi. Že po prvem ovinku je jasno, da je taksist šolski primerek objestnega voznika. Vožnja nad hitrostno omejitvijo brez varnostne razdalje, prehitevanje po desni na obvoznici, izsiljevanje prednosti – vse te luštne zadeve, ki delajo naše ceste tako prijetne. Za *grande finale* pridrvi v ozko ulico in se skoraj zapiči v nasproti vozeči avto, ki ga vozi ženska. Nekaj sekund oba avta stojita in čakata, nato voznica taksistu nakaže, naj gre vzvratno in se umakne. Taksist ji ves nervozen gestikulira, da naj gre mimo (ne bi šlo), voznica vztraja. Taksist med divjim zmajevanjem z glavo in ihtavo zaletavim odmikanjem potoži: »Jooooo, ženske za volanom, to je katastrofa!« Medtem ko ima stranko katastrofalnega spola (ki, mimogrede, vozi neprimerljivo bolje od njega) na zadnjem sedežu. Tega takrat nisem rekla, ampak po katastrofalni vožnji sodeč si ženska tudi ti, dragi taksist.

5. Na otoku, kjer sva s partnerjem na počitnicah, skupaj z drugimi dopustniki parkirava na dvorišču, ki je preverjeno nikogaršnja last, javna površina. Nekega dopoldneva na vetrobranskem steklu uzreva ganljivo sporočilo: *seronjo, makni se*. Kar tako, s flomastrom po šipi. Neskončno mi je žal, da kreatorja tega zapisa nisem ujela pri delu. Ne zato da bi ga identificirala in prijavila lokalnim oblastem, ampak ker je to moralo izgledati skrajno debilno. Tega takrat nisem rekla (ker dejansko nisem imela komu), ampak *seronjo, kupi si ti papir i bojice*.

021
KRALJI
ULICE

SODIM, DA SO SODI BREZ DNA, NAŠA USODA.

BENJAMIN GRACER

TUDI DOJKA JE LAHKO ODVEČ, AMPAK SAMO LEVA

Dojka, ki krasi moje telo, je zardela in zabolela. Kaj hudiča ji je naenkrat v napoto? Zdi se, da je v vsej svoji rdečini zažarela kot nebesno telo. In je rekla: »Dober dan, Barbara, malo sem težavna, v puberteto sem prišla. Malo bom ponagajala, nikar se ne jezi name in ne bodi žalostna,« je vpila. Jaz pa jo zaprepadeno gledam v ogledalu z vseh strani. Nežno se je dotikam in ne vem, kaj se bo iz vsega tega izcimilo. No, vsaj lepi zdravniki si jo bodo ogledovali. Odpeljem se k belim haljam ter študiram, ali bo tokrat v redu ali pa bo potreben kakšen poseg. Bodo uporabili skalpel? Me bodo zadeli, da bom spala kot teliček in bom potem spraševala veselje, če to nemara ni pomota? Sem na drugem planetu? Pred spanjem se pogovarjam z njo: »Živjo, stara,« rečem levi dojki. »Boš pridna, ko bodo naredili rez?« »Ja,« mi odgovori. »Kaj mi spet težiš? A nimam že sama dosti problemov brez tvojih pripomb? Že šest let me voziš k belim haljam, pa nič. Naj že nekaj naredijo. Stalno me filaš s tistimi belimi tabletami. Kako se jim že reče? Antibutične?« »Ne, ne, draga leva dojka, reče se jim antibiotiki.«

»Draga Barbara, pod tušem si do mene vsa prijazna in me sladko ogovarjaš, ko pa postanem rdeča in polna gnoja, pa me vlačiš vsepovsod kot jajca v cekarju.« »No, no, saj delam tebi v prid,« ji rečem. In spet zanerga. »Meni je dobro, če me kdo poboža ali poljubi, ne pa da gledam neke face z maskami, ki z rezilom pridejo nadme. Ti si pa zaspala. Mene je tako bolelo, da bi kar skočila iz kože. Potem mi pa še neko mrežico fliknejo noter, da komaj diham, da se dušim in da ne morem migati.« »Ja, draga joška,« ji hočem dopovedati, »saj ne moreš stalno opletati gor in dol.« »Pa še te modrce mi daješ, da komaj diham.« »Si pa vsaj lepa,« ji odvrnem. »A ne moreš ves čas paziti name? Ljubosumna sem na desno dojko, ki nima nikoli nobenih težav. Bi jo kar mahnila. Leva proti desni.« »Oh, saj eden mora uživati. Privoščim ji svobodo in lepoto. Ne sitnari ves čas. Sitna si, da veš, leva dojka.« »Ti si pa mehkužna. Potem pa jokaš, ko zbolim.« »Bejž, bejž, samo pozornost naše vlečeš. Da te malo potolažim. Vedno boš del mene. V moji oskrbi. Saj bom pazila nate. Čeprav si mi taka včasih v breme.« »Jaz bom imela zadnjo besedo,« mi zabiča. »Nikoli več, ampak res nikoli več me ne

Rade Nikolić

vlači k tujim ljudem in me ne razkazuj.« »Druga drugi sta veselju odveč!« To mi prišepne glas od nekod. Pa kaj, si rečem. Tudi veselje vsega ne ve. Važno, kaj jaz mislim in vem. Kaj čutim.

Barbara Jozelj

ŠE SAMEMU VESOLJU

Počutil sem se odveč. Ko sem odraščal doma na kmetiji. Ko sem delal doma na njivi. Ko sem prenašal svoje starce, ki so svoje psihopatske vzorce prenašali naprej. Jaz sem bil eden od teh, ki je pri štirinajstih odšel v gozdove. Od ilegalcev sem dobil puško. Jedel sem plodove, travo, živali, ki sem jih ujel. Jaz sem bil eden teh brez otroštva, a sem začutil dolžnost, da vstanem proti okupatorju. Ob vsej bolečini in trpljenju sem se počutil pomembnega, a sem postal odveč, ko sem začel kritizirati enopartijski sistem in povojne poboje. Postal sem odveč v tej neskončni sivini, s svojim svobodnim razmišljanjem, tej malomeščanski socialistični ureditvi. Prišel je rock'n'roll, prišli so hipiji, prišel je pank. Jaz sem bil eden od teh, ki so kadili travo ter z Golovca gledali Štepanjsko naselje, *radniško klaso*, ki nas ni razumela. Še prej smo viseli po klopcah z vinom v rokah, ko so nas lokalci zgroženo gledali in ocenjevali. Tako je bilo leta, dokler me ti isti panksi niso obtožili *špijunaže*. Dokler niso sami odrastli in postali preveč pomembni, da bi me sploh poznali, mene, ki bi jim lahko bil oče po letih. Nič boljšega nisem doživel doma. Imel sem družino, dokler se moja žena ni povsem preobrazila in obrnila lastnega otroka proti meni. Spet sem se počutil odveč. Jaz sem bil eden teh večnih študentov. Jaz sem bil eden od teh, ki so iskali odgovore. Spet sem se počutil odveč. To ni bilo vseč ne profesorjem ne študentom. Vsi bi samo kimali v imenu lastnega interesa. Bil sem tudi eden od teh, ki je delal za trakom. Tam je bil tudi eden z mojega faksa, prav tako je študiral filozofijo. In zdaj lahko nabijava in filozofirava za

Foto: IIIBlackhartIII

strojem, medtem ko zlagava robo v škatle v hitrem tempu. Saj, kje pa se lahko filozof z diplomo sploh zaposli? Lahko bi filozofiral za šankom, a saj veste, družba je družba, služba je služba. Morda bi si tako še prej postala odveč, a lahko ste prepričani, da boste vsi enkrat postali odveč. Vsakomur. Samo vprašanje časa je. Res ti ni treba študirati filozofije, da dojameš, da smo zgolj ljudje, ki se vsega naveličajo. Vsi si postanemo odveč, samo vprašanje časa je. Zdaj ko sem upokojenec že dolga leta, se še vedno nisem naveličal življenja, a ste mi vsi postali odveč. Ne potrebujem več nikogar. Še naprej se sovražite in pobijajte. Jaz bom užival v harmoniji sam s seboj. Samo da vas ne vidim. Postali ste mi odveč. Ljudje. Vi, prav vi ste tisti, ki ste postali odveč. Še samemu veselju.

Diego Menendes

**MESTA NI BILO NA SPREGLED
IN SVETLOBA JE OSTAJALA TAM,
KJER JE ROJENA.
SONCE SENC IN LUNA LUČI.**

LUCIJA BEGUŠ

Foto: osebni arhiv

Matjaž Odlazek

ŽENA NE GRE NA JUG

Zdravko je prišel v Slovenijo kot vojna sirota. V času, ko je rudnik v Trbovljah masovno uvažal delovno silo z juga, si je 14-leten oprtal culo na ramo, se napokal na vlak in se vpisal v srednjo rudarsko šolo. Šola je imela svoj internat in veliki večini teh fantov se je godilo precej bolje kot pa v vaseh, od koder so prišli. Rudnik jim je omogočil štipendije, nastanitev in hrano so imeli zastonj in nasploh jim ni bilo hude sile. Zdravko je dokončal poklicno šolo in začel delati v rudniku Trbovlje-Hrastnik.

Kot knap je vrغل oči na eno od Zagorčevih punc in se z njo oženil. Za lažje razumevanje zgodbe – druga Zagorčeva sestra je precej kasneje postala moja tašča, in tako sva bila z Zdravkom praktično zlahta. Moja tašča je bila fejest ženska, osebno sem se z njo zelo dobro razumel, Zdravko pa je imel pri izbiri malce smole. Njegova baba si je dneve popestrila z vedno novimi izvirnimi domislicami, kako bi ga lahko čim učinkoviteje spravljala ob živce. Ampak Zdravko je bil *ljudina* in je vse to stoično prenašal. Na tekmovanju v potrpežljivosti bi zagotovo serijsko osvajal lovoričke. Le sem ter tja je nekaj »pozabil« v kleti, kjer je imel inštaliran sodček, da si je z bevando shladil živce in se pripravil za novo rundo borbe. Njegov vrhunec leta je bil odhod v rodno selo, kjer je imel še živečo sestro. Tam se je lahko odklopil od vsakodnevnih tegob in v miru užival. Na enem od skupnih družinskih praznovanj mi je razlagal, da ga ob prihodu pričaka cela rodbina, prase je že pečeno, nato pa goltajo špricarje in *mekano rakijo*, dokler ne obležijo pod hruško. Njegova edina težava je bila pot dol, ker ni imel vozniške in je moral do cilja zamenjati cel kup avtobusov in vlakov. Pri tistem goltanju sem malce zastrigel z ušesi, in ker sem tudi sam precejšen ljubitelj teh šeg in običajev, sem prišel na genialno idejo:

»Ti, Zdravko, kua pa če bi te letus js pjalu kje dol k tvojim?«

»Bi me res?«

»Ja, itak. Smatri, d sma zmejena.«

Naslednji petek zjutraj sem ga pobral pred blokom i *krečemo za neku pripizdinu izmedju Laktaša i Banja Luke*. Na poti nisva bila niti pol ure, ko se je začelo z odpiljenimi scenami. Zdravko je bil še vedno malo na trnih, saj je potihem pričakoval klic svoje zlate ženičke, da ga ravno zdaj nekaj nujno potrebuje in da ne bo nič od izleta. Tam nekje pri Radečah pa se je le malo sprostil. »Matjaž, bi te lahko neki fehtao?« »Ja, povej.« »Dej ustav pa boma spila vsak en viski.« Ustaviva, Zdravko rukne dvojnega, jaz – ker sem odgovoren šofer – pa samo enojnega. To vajo sva ponovila še tam pri Zagrebu pa seveda ob prihodu v Bosno oziroma Republiko Srbsko al kaj je takrat to pač že bilo. Tam so naju vabile krčme, ena bolj zvenečega imena kot druga. Hollywood, Cezar, Monte Carlo ... vsem pa je bilo skupno le to, da sanitarna inšpekcija ni še nikoli stopila noter. Ampak mene kot zapriseženega ljubitelja beznic to ni niti najmanj motilo, Zdravko je bil pa itak že malo evforičen.

Končno le prideva v tisto njegovo selo. Ime sem že zdavnaj pozabil, Zdravko je pa žal že pokojni, tako da ga ne morem vprašati, pa niti ni važno. In res, rodbina je bila že vsa zbrana. Ko sva izstopila iz avta, so naju vsi *izljubili i izgrlili*. Še najbolj

Foto: Emir Krasnić

Zdravkova sestra Zdravka in njen mož Vekoslav. Nisem imel občutka, da jo ima na kratko, bil je ravno taka dobričina kot Zdravko, ampak vse, kar se je njej zgodilo, se je njemu še huje. Ko je Zdravka denimo potarnala *da se joj več ceo dan tresu ruke od uzbudjenja*, je Vekoslav pojasnil, da njemu se pa od *uzbudenja* tresejo roke že cel teden, pa tudi glava ga je zaradi tega menda malo bolela. In ker je bilo takrat malo hladneje, so se odločili, da bodo pečeno prase pri nekom naročili. In ker je majster že nekih 15 minut zamujal, ga je Vekoslav poklical in mu obilno jebal mater, ker da *ima goste iz Slovenije i šta če sad da si oni misle o nama*. Meni je bilo to precej smešno, ker ta narod pa le ne slovi najbolj po izjemnem redu in natančnosti, in sem se zraven smejal ter si pustil izdatno natakati špricarje in rakijo. Ker sem bil pri njih prvič in povsem nov, sem postal žrtev Vekoslavovog hvalisanja: »Dali znaš ti, Matjaže moj, da sam ja bio u komisiji, kad se biralo najboljeg traktorista, koji je ikad izašao iz srednje poljoprivredne škole u Banjaluci?« Ker sem ga imel že kar lepo pod kapo, mi je bilo vse zelo smešno, zato sem se z njim zapletel v pogovor: »Baš u toj komisiji si bio? Ne mogu verovat. I kod nas u Sloveniji se je dosta pričalo o toj komisiji!« »Da, da, baš u toj,« je zadovoljno prikimal in nama natočil novo rundo.

Prase je nato le prišlo, Vekoslav se je potolažil in gostija se je lahko začela. Zdravko je užival, Zdravka je bila vseskozi malce solzna, jaz pa sem kar dobro branil barve naše države. »Dobar si mi ti Matjaž, možeš dobro pojest i dobro popit,« so me trepljali po ramenih, kar so baje glavne karakteristike, da lahko postaneš eden od ministrov v Republiki Srbski. Nato smo veseljačenje pri njih prekinili, saj se je bližal začetek nogometnega prenosa Hrvaška – Makedonija. Bili smo zmenjeni, da gremo tekmo gledat kod Pere, ki je neki lokalni *badžo i ima televizor, kakvog svet još nije vidio*. Sicer se je izkazalo, da smo kaj takšnega pa mogoče le že videli, ampak za zgodbo to niti ni pomembno.

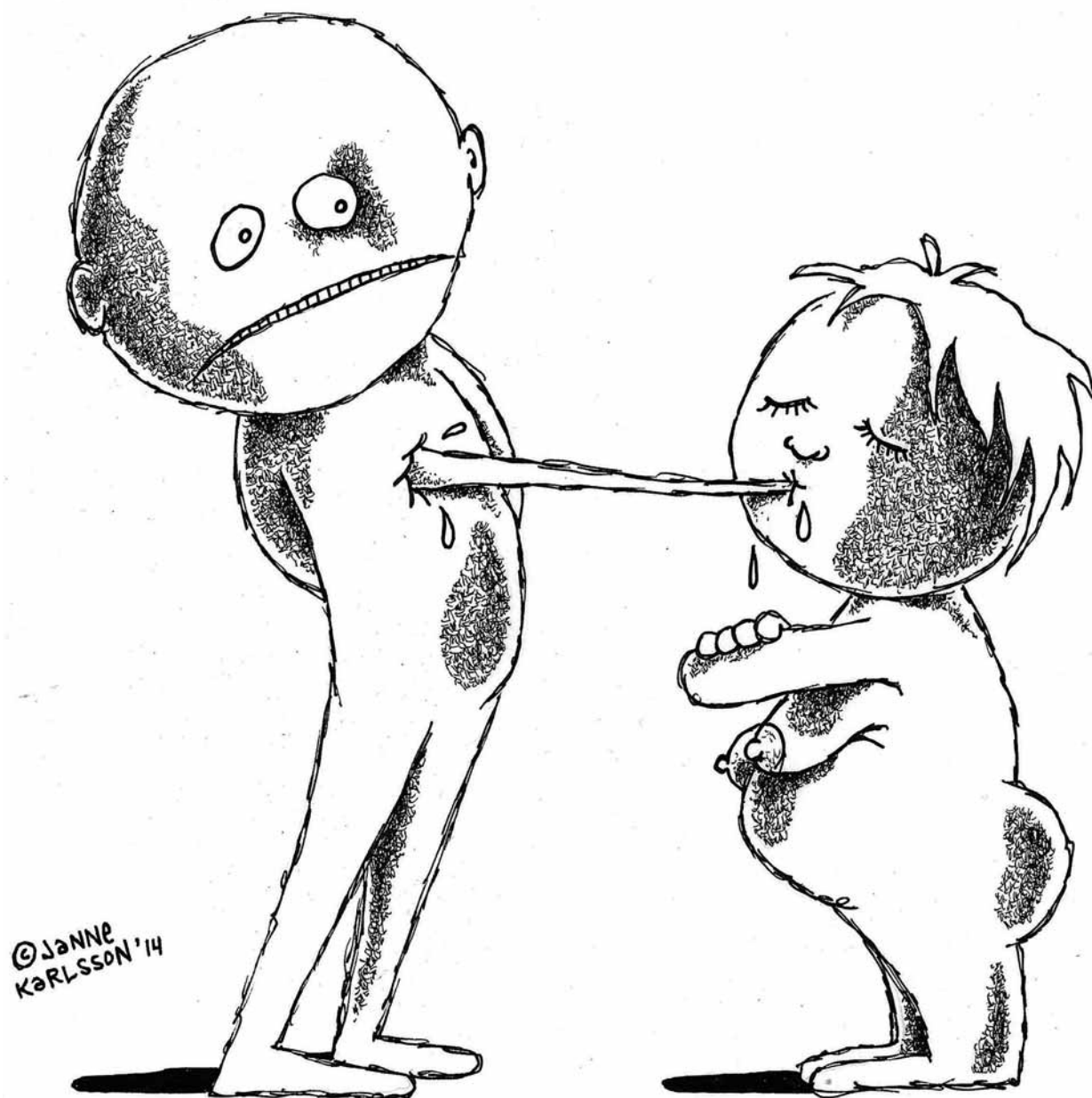
Pero, lokalni *badžo*, koji *drži kafič i pumpu*, je bil točno tak, kot si ga predstavljate. 150 kil, *lanac*, *čačkalica* v ustih in permanentno prešvicana bela srajca. Ko je spregovoril, sem ga ocenil kot človeka, ki se veseli samo prvih dveh vprašanj pri Miljonarju, pri tretjem pa njegova srajca dobi novo porcijo švica. In nato, ko narobe odgovori, žvazne ženo, ker ga je zagotovo ona nekaj zmotila, da je narobe odgovoril. Ker itak on to ve. Ker pa je imel denar, so se mu vsi vseeno malo prilizovali, saj so si obetali veliko zastonjskega nalivanja. Nato se je začel studio pred prenosom tekme. Pero se nikakor ni mogel odločiti, katere sovraži bolj. Hrvate itak po defaultu, pri Makedoncih pa:

»Pa znaš ti, Matjaž, Makedonci kao takvi i nisu loši. Ali samo pogledaj jim reprezentacijo. Sve šiptar do šiptara. A šiptar je zlo, upamti!« Ker sem se odločil, da me njegove antropološke raziskave niti ne zanimajo, sem se osredotočil na fuzbal in tekočino. Tekme se spominjam bolj megleno, ne vem, kakšen je bil rezultat, niti ne, kdo je sploh zmagal. Ampak z naskokom najboljša scena se je pa zgodila med polčasom, ko so predvajali reklamo za pivo, Nikolina Pišek v baywatcherskem počasnem posnetku teče po plaži. Poskakovanje njenih joškic je Vekoslava dirnulo pa gotovo do suza. Vzame steklenico, si natoči štamperl, vstane in ga dvigne: »Manekenke, ovo je za vas. Da ste mi žive i zdrave!« Na mah zvrne rakijo in se usede nazaj, drugi mu ploskajo, jaz pa ščijem od smeha.

Pri Perotu smo ga srli do nevemkatere ure, sem pa opazil, da ga tudi drugi bolj kot ne ignorirajo, nikakor pa niso ignorirali steklenic, ki so se menjavale z izjemnim tempom. Naslednji

dan so me potem vsega skurjenega vlačili po nekih banjah in mi razkazovali Banjaluko. Z bolj težkim korakom in še težjo glavo sem vljudno sodeloval, in moram reči, da sploh nimajo slabo urejeno. Banjaluka med vojno ni trpela in je povsem fajn mesto, pa tudi tiste toplice v njeni okolici so povsem spodobne. Okoli treh se z Zdravkom napokava v avto, ker je imel doma pač odobren ta kratek izlet, in zraven le stežka prepričujem Vekoslava, da na carini ne bodo najbolj zadovoljni s celim prašičem, ki mi ga je hotel stlačiti v prtljažnik, da bo steklenica rakije zares dovolj.

Pot nazaj je bila precej monotona. Zdravko je bil malce žalosten, ker bo kmalu zopet v krempljih ljubljene družice, jaz pa skurjen in sem komaj čakal, da prideva domov. A tam nekje, nekih pol ure pred domom, okoli Radeč, je Zdravko še enkrat rekel: »Matjaž, a bi te lahko še neki fehtao?«

Kraljevi recenzor:

KINO ŠIŠKA: CRIME & THE CITY SOLUTION

Na hitro gre nekako takole: igrajo Einstürzende Neubauten in poje Nick Cave. Čarobno. Preplet zgodb z vrhunsko glasbo, tako da občasno človek pomisli, da je v gledališču in ne na glasbenem koncertu. Čeprav poznam to skupino že tam od daljnih 80. let, se mi je zdelo, da sem jih tokrat prvič videl. Spremenjen pristop. In se mi zdi, da še bolj psihedeličen. Pač gredo v korak s časom. Vse se spreminja, tudi njihova glasba, ki je postala še bolj temačna. Toda ta njihova temačnost je (vsaj name) delovala tako sproščujoče in prijetno. Skratka bilo je nostalgično krasno. Za podarjeni vstopnici se zahvaljujem Kinu Šiška.

Taubi

Foto: Nejc Ketis

026
KRALJI
ULICE

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE: TV-MREŽA

TV-mreža je odrska priredba z več oskarji nagrajenega kultnega filma režiserja Sidneyja Lumeta. Razgalja motive in logiko sodobnih medijev in sodobne družbe nasploh – slava, gledanost in dobiček. Ljudje v TV-mreži so ujeti v njih. To ruši njihova intimna življenja in povzroča, da se počutijo ujeti in tragično. Televizijskemu voditelju, Howardu Bealu, ki ga igra odlični Matija Vastl, se začne trgati film, nima kaj zgubiti in začne v oddajah pronicljivo in kritično zrcaliti vpliv in vlogo, ki jo ima televizija v življenju slehernega ameriškega gledalca. Čeprav se življenje televizijskega voditelja Howarda konča tragično, ostaja njegov zgled, ki bi koristil sodobnim medijem – odgovornost in kritična samorefleksija. Za podarjeni vstopnici se zahvaljujem SMG.

Darko Sređić

Foto: Tomo Brejc

SITI TEATER BTC: FANTOVŠČINA

Z veseljem sem si ogledal komedijo Fantovščina. Komiki nas popeljejo v svet odnosa moški–ženska. V svet plesa pred poroko. V svet prijateljstva treh tridesetletnikov, ki jim odgovornost trka na vrata. Divja leta so mimo in spoznavajo, da so se primorani spoprijeti z življenjem, kar predstavijo na zelo hudomušen in zabaven način. Priporočam ogled. Za podarjeni vstopnici se zahvaljujem SiTi Teatru BTC.

Perica

Foto: Dejan Nikolić

FESTIVAL MENT 2022, 8.-10. 6.

Festival glasbenih odkritij, ki se osredotoča na lokalne, regionalne in evropske scene, je tudi letos ponudil eklektičen in slogovno drzen seznam ustvarjalcev: od hipopa in pop ikon v nastajanju, samosvojih kantavtoric in kantavtorjev, raznorodnih kitarskih nažigancij, raziskovalnih folkovskih godb in avanturističnega postjaza do izvenserijskih zvočnih eksperimentov z različnih vetrov ter bolj in manj uveljavljenih imen evropskih elektronskih scen. Ujeti celoten MENT je nemogoče, zato se prihodnjič ne obremenjujte, uživajte na koncertih, ki jih pač ujamete, in to je to. Popoln užitek! MENT povzroča neverjeten stres, pozitiven stres!

Jože Balas, Foto Note

21. VEK

Foto: Jože Balas - FOTO NOTE

FRAW BLANKA

Foto: Jože Balas - FOTO NOTE

DOVČ-KRMAC

Foto: Jože Balas - FOTO NOTE

SPIRAL MIND

Foto: Jože Balas - FOTO NOTE

SINKS

Foto: Jože Balas - FOTO NOTE

SVETLOST ODRON RITUAL ORCHESTRA

Foto: Jože Balas - FOTO NOTE

YVES TUMOR

Foto: Jože Balas - FOTO NOTE

STVARSTVO

Upokojeni boksar je živel od spominov na stare čase, na minulo slavo. Vse dobljene bitke, popularnost, medleče oboževalke, vse to je bilo zdaj vedno bolj oddaljena zgodovina. Pravljica iz starih časov, bi lahko rekli.

Prebival je v svojem malem zaprašenem stanovanju, prepolnem stare krame. Imel je dva prastara zaprašena oguljena fotelja z lesenim ogrodjem. Tako stara, da ju niti muzej najbrž ne bi hotel odkupiti. In prav tak star znucan in obledel kavč za tri osebe. A kaj mu to koristi, ko ga zdaj, ko je njegova slava zbledela, ni obiskal nihče več. Zdaj živi sam in se iz dneva v dan utaplja v spominih na velike zabave. Tako velike, da so najeli gostilno v centru mesta. Vsi klepetajoči prijatelji. Prijateljsko trepljanje z vseh strani. »Ti si vražji fant,« so mu takrat pravili. »Radi te imamo.«

Tako radi, da so ga pozabili skoraj takoj, ko je izzvenel gong ob zaključku zadnje runde. No ja, tako hitro spet ne, a vendar! Veliko prehitro. Kaj bi dal, da bi ga zdajle obiskal vsaj eden iz tiste nepregledne množice prijateljev. Da bi skupaj popila pivo. Morda bi se ga skupaj krepko napila, nato pa bi prijatelj prespal na tem prekletem oguljenem in obledelem kavču. Kavču, ki bi ga Ben, tako je bilo namreč ime ostarelemu boksarju, najraje zabrisal skozi okno. Žal pa je bil prevelik za okno. Saj je že poskusil, pa se je presneti kavč zagostil v okenski odprtini in ni hotel več ne naprej ne nazaj. Potrebno je bilo veliko moči, veliko poskušanja v vseh smereh, predvsem pa veliko kletvic, da ga je končno spravil nazaj v sobo in na njegovo mesto.

A vse tiste kletvice, izkričane na ves glas, niso prav nič zalegle. Doma ni bilo nikogar od njegovih sosedov. Ali pa so ga kratko malo ignorirali. Kdo bi vedel. Piva se, začuda, ni niti dotaknil že nekaj tednov. Saj kaj mu pa bo pivo, če ga mora piti sam doma. Saj bi šel v bife, a tudi tam ga gostje nočejo več poznati. Tisti iz stare klope sploh ne zahajajo več vanj, novi gostje pa so sami tujci. Prazno, tako strašansko prazno je njegovo življenje. Še dobro, da ima tole malo stanovanje. In še to ima samo zato, ker ga takrat v trenutkih največje slave ni hotel prodati. Pa čeprav so ga prijatelji nagovarjali, naj si kupi ali pa najame kako veliko razkošno stanovanje, ko pa ima denarja kot smeti. Ni jih poslušal. Vztrajal je v tem stanovanju. Vanj se je lahko zatekel vsakič, ko se je hotel skriti pred preveč razgretimi oboževalkami. »Sedaj mi ni treba več bežati pred nimi,« je grenko pomislil, »ko pa one bežijo pred mano.« Prejemal je skromno pokojnino, ki mu jo je nekako prigoljufal prijatelj, takrat, ko ga je še hotel poznati, seveda. Nikoli mu ni razložil, kakšne finte je uporabil, sam ga pa tudi ni vprašal. Takrat ga ni zanimalo. Nekaj v zvezi s psihiatrom je bilo. Večkrat ga je obiskal in imela sta tiste psihiatrične pogovore. Pač take, kakršne imajo radi psihiatri.

Vse je bilo zavito v meglo. Najbrž je ta psihiater napisal prošnjo invalidski komisiji. In so ga invalidsko upokojili. A ne kot utrujenega boksarja, temveč kot osebo s hudimi duševnimi motnjami. Depresija. Ja, to bi lahko bilo. Saj depresija je danes v modi. Pa anksioznost, pa panični napadi. Saj tisto, ko se mu je čisto utrgalo sredi mestne ulice, gotovo ni bil panični napad.

Spomni se, kako je kričal na policista, naj ga vendar reši iz te grozljive množice. Imel je občutek, da se bo zadušil. K sreči je bil policist razumevajoč. Ni ga napadel s pendrekom. Pomagal mu je ven, na varno. Vsaj tako je Ben ugibal. Nato si je končno dovolil odpreti piksno piva. In ga počasi pil na obledelem kavču. V resnici mu ni bilo dosti zanj.

Vse v njegovem življenju je bilo tako prekleto prazno, odkar je izzvenel poslednji gong. Tako moreče! Saj je pomislil tudi na samomor. Da bi svoje malo in nevredno življenje izročil velikemu tihemu mogočnemu veselju. Najbrž bi tule moral reči Bogu. A v Boga ni veroval. Sploh pa ni vedel, kako bi to počel. Njegovi starši so bili komunisti. Dedka in babice se ni več spominjal, če ju je sploh kdaj imel. Samo veselje. Tiho, mogočno, brezmejno veselje, ki se mu je zdelo bolj vsemogočno kot pa nek abstrakten Bog. Kaj pa mu bo nek star ata z dolgo belo brado, ki uraduje v mogočnem fotelju na puhastem belem oblaku nekje na nebu. Tako si je predstavljal Boga. Lahko pa si je prav dobro predstavljal, kako se izroči veselju, ves, kar ga je. Tej mogočni tihi praznini se je že poskušal izročiti. Stal je na nadvozu nad avtocesto. Spodaj je bila trda tema. Počasi je lezel na ograjo, da bi se prevrnil dol v brezdanje črno brezno. Se spustil v naročje brezdanje črnega Boga, ali kdor koli že je tam spodaj. Ampak vsi tisti drveči avtomobili z bleščečimi žarometi. Ti pa nekako niso hoteli skočiti na prava mesta v tem namišljenem prizoru. V njegovi domišljiji je bila spodaj samo tema.

»Vsemogočno veselje,« je izrekel v poslednji molitvi. »Izročam se ti. Tak, kot sem. Z vsem, kar imam. Predvsem pa vsem, česar nimam. Kajti tega je resnično ogromno.« Potem je pomolčal, ker mu je zmanjkalo besed. »Izročam se ti in te prosim odpustčanja.« Zatem se je poskušal spustiti, da bi tiho potonil tam spodaj v brezmejnosti. A presnete roke so se tako krčevito oklepale ograje in z njo življenja. Nikakor jih ni mogel prepričati, da bi se spustile. Potem pa, ko mu jih je končno uspelo prepričati, ali pa se mu je vsaj zdelo tako, je iz globin zaslišal glas. Saj ni vedel, ali res sliši temačen glas izgovarjati tihe počasne besede ali pa so to samo nejasni občutki, ki si jih je v obupani želji po življenju razlagal kot besede: »Ne potrebujemo te tu spodaj v praznini. Vesolje te ne potrebuje.« Potem je bila tišina. Mogočna črna tišina.

Nenadoma se je zavedel, da stoji na mostu, lagodno naslonjen ob kamnito ograjo, čeprav je bil sveto prepričan, da visi na eni roki, na oni strani, nad črno vodo globoko spodaj. Kako in kdaj se je znašel spet na trdnih tleh mostu, ni imel pojma. Pa je počasi odkreval domov, ves osramočen in skrbno pazeč, da ga ne bi videl kak mešan v tem njegovem nespoštljivem stanju in počutju. K sreči so bile vse ulice na njegovi poti še vedno tako brezupno prazne kot prej. Žive duše ni srečal. Doma je pogledal v hladilnik, resignirano zmajal z glavo ob pogledu na piksne piva v njem, se napil vode ter odšel spat. Naslednji dan se ni več spomnil nočne pustolovščine. Lahko bi se mu tudi sanjalo, da je poskušal napraviti samomor.

Matic

Izza rešetk:

ŽENSKA NA ULICI

Pristala sem na ulici, a ne nenadoma, temveč počasi. Zunaj sem začela spati prostovoljno, čeprav sem še imela sobo. Nafilani se mi ni dalo domov. Bila je pozna pomlad, noči tople. Takrat si še nisem predstavljala, kaj pomeni pravo brezdomstvo, sploh za žensko.

Na ulici sem preživela leto dni. Moje delo – kraja v trgovinah. Stvari sem prodajala za polovico ali tretjino cene. To me je reševalo pred (zame) najhujšim, prodajo svojega telesa. Očetu sem danes hvaležna, da me je naučil obrti, saj je tudi sam odvisnik, a o tem kdaj drugič. Ker sem zunaj pristala v ugodnem vremenu, spanje ni bilo zahtevno. Večinoma sem iskala varnost skupine. Štirje moški in jaz smo vse do konca novembra noči preživljali v podhodu Ajdovščina, v strogem centru Ljubljane. Čeprav sem bila edino dekle v skupini, mi nihče ni hotel nič žalega. Misli mi uhajajo k tistim ženskam, ki se znajdejo le tako, da nudijo usluge. Najbolj žal mi je tistih, od katerih se za posteljo pričakuje (beri zahteva) protiusluga. Upam, da so med dejanjem neke druge, dovolj nafilane, da samo čakajo konec, najraje čim prej. Trpeti pod taktirko takšnih ljudi mora biti zelo hudo. Samo za posteljo in tisti šus, da lahko normalno funkcionirajo, strašljivo. Temu sama rečem tiho brezdomstvo, saj trpljenja teh žensk/deklet ne vidi nihče. Drugi del brezdomstva pa je ulica. Tudi tam kar pogosto dobim nespodobno povabilo, ki ga na srečo lahko zavrnem. Na žalost pa je prišel trenutek, ko vabila nisem mogla zavrniti. Bila sem preveč nakrizirana. Splet okoliščin me je privedel do tega, da sem sprejela eno hudičevih vabil. Vsaj hitro je bilo in le oralno. Kljub temu sem s tistim dnem izgubila enega zadnjih delčkov sebe. Nisem več živela, samo obstajala sem še, plavala skozi dneve in mesece. To je bil začetek konca.

Kot ženska na ulici, ki dobro služi – v povprečju sem imela v 30 minutah 100 € –, sem potrebovala zaščito. To sem izvedela na krut način. Enostavno nisem mogla verjeti, da v današnjem času ne smem biti samska. Ko sem se poleti že »stotič« razšla

Foto: Skitterphoto

029
KRALJI
ULICE

Foto: Klavus Kitaranov

z dolgoletnim partnerjem, sem spoznala kruto stran ulice. Ko sem imela več kot dovolj robe zase, sem zvečer velikokrat častila svojo ekipo. Čez dan smo bili vsak zase. Jaz sem hodila okrog in se zadevala v raznih bazah. A nekaj posameznikov se je izkazalo za neusmiljene. Večkrat sem jim bila zaradi groženj z nasiljem prisiljena izročiti denar ali drogo. Ob neki priložnosti sem bila celo pretepena. Moški, trikrat težji od mene, ni verjel, da nimam več droge, in me je nekajkrat močno udaril v trup in rebra s pestjo. Fasala sem tudi nekaj zaušnic. Nato me je še prisilil, da sem šla »naredit denar« v bližnjo trgovino. Na srečo mi je uspelo že v prvi in sem se ga po 15 minutah končno rešila. Naslednje jutro sem opazila, da me rebra močno bolijo, ko sem trezna. Teden kasneje sem začela močno kašljati, a sem to pripisala spanju zunaj v mesecu novembru.

Kmalu nisem več zmogla in sem se nekega jutra sesedla popolnoma nemočna, mislila sem, da se bom zadušila. Kolega je poklical rešilca. Izkazalo se je, da imam dve zlomljeni rebri in hudo pljučnico. Nemudoma so me priključili na kisik, saj naj bi imela samo 50 odstotkov kisika v krvi. Zaposleni so se čudili moji trdoživosti, da sem lahko dva tedna v takšnem stanju spala zunaj. V bolnišnici sem ostala mesec dni, saj so odkrili tudi sepso. V tem času sem se spet povezala s partnerjem in ustvarila se je simbioza. O tem prihodnjič.

Sabina, ZPKZ Ig

KRAVŽLJANJE MOŽGANOV

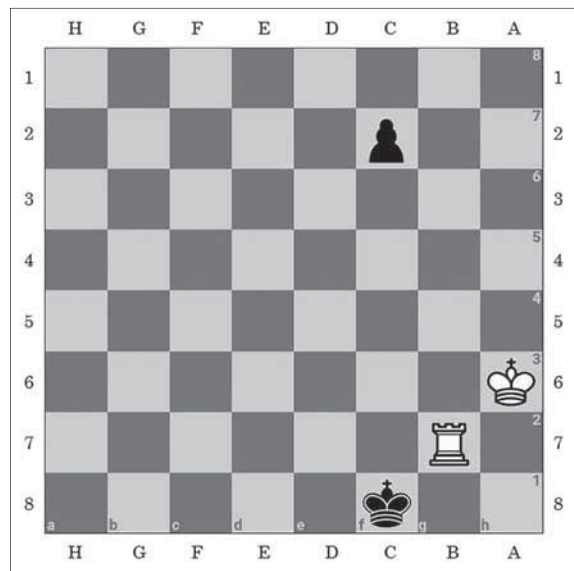
Poiščite najboljši potek igre. Na vrsti je beli. Po dveh potezah iztrži najmanj pat.

Standardni algebrski šahovski zapis:

pijon/kmet – brez oznake, S – skakač, L – lovec, T – trdnjava, D – dama, K – kralj, x – jemanje figure, + – šah, ++ – mat, O-O – mala rokada, O-O-O – velika rokada, = – remi/ponudba remija, e. p. – en passant (kmetovo jemanje mimogrede).

Jean Nikolič

030
KRALJI
ULICE

REŠITEV JE OBJAVLJENA NA STRANI 34.

KOMENTARNICA: 030 323 128

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. OB VSAKRŠNI URI JIH LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 128, NA UREDNISTVO@KRALJIULICE.ORG ALI NA NAŠ FACEBOOK PROFIL. VABLJENI H KOMENTIRANJU!

E-sporočilo, 18. 7. >> Pozdravljeni, včeraj, 17. 7., sem pred Hoferjem na Tržaški ulici proti Brezovici kupila vaše glasilo (na glasilu je št. 639). Prodajal je nevsiljiv fant, ki me je na kratko odgovoril ob prihodu in mi ponudil možnost nakupa ob zaključku nakupovanja. Glasilo sem ob izhodu iz trgovine kupila, vendar mi je fant omenil, da mu ne dovolijo več prodaje pred trgovino, da imajo slabe izkušnje in so ga pregnali. Spoštujem osebe, ki ne glede na situacijo, v kateri so se znašli, ne obupajo, ampak iščejo nove poti v življenju. Navedena trgovina je idealna za takšno dejavnost, vedno so bili tukaj kralji ulice in do sedaj osebno nisem imela slabe izkušnje, ne glede na to, ali sem glasilo kupila ali ne. Če le imam gotovino, potem ga gotovo vzamem.

Lokacija je idealna: velika frekvenca ljudi, streha nad glavo, če je slabo vreme, tudi kaj si lahko kupijo za malico. Hofer res nima visokih cen in so tudi brezdomnim cene dostopne ali pa jim ljudje celo podarijo hrano, ko pridejo iz trgovine. Morda res niso bili vsi tako umirjeni, nevsiljivi kot včerajšnji prodajalec glasila, vendar se lahko hitro vidi in ugotovi, če je oseba nadležna, groba do strank ... V tem primeru razumem, da se posreduje in se prežene. Ne vem, če je v vaši moči, da posredujete pri Hoferju ali morda celo potrebujete njihovo dovoljenje za prodajo na njihovih lokacijah. Vendar menim, da včeraj res ni bilo razloga za njihovo posredovanje. Prijazen pozdrav z Brezovice, Damjana

Telefonski klic >> V dnevni center je klical g. Jože iz Novega mesta. V soboto, 18. junija, sta šla z ženo ob 21. uri iz opere in pred vhodom v Mercator srečala našega ponudnika (dobesedno tako se je izrazil) #594, ki je imel izredno korekten odnos in bil zelo prijazen. Kupila sta Kralje in mu dala še dodaten prispevek. Gospod Jože je bil tako zadovoljen, da je moral poklicati in izreči pohvalo našemu članu Gašperju.

SMS, 18. 7. >> Vaš časopis je tako dober, da ga berem raje kot Delo ali Zarjo in razne Lady. Avtentičen, brez propagandnih PR-tekstov in reklam. Obuja zaradi kapitalizma pozabljene vrednote, na katerih temelji človeška civilizacija. Hvala, ker ga izdajate. In ni vam treba biti hvaležni, če vam da kdo 1 ali 2 evra za časopis. Ravno obratno je, mi smo vam zelo hvaležni zanj. Nataša iz Kranja

ZA STOLČEK MI GRE: OB MIZICI POGRNI SE.

BENJAMIN GRACER

Foto: Nada Žgank

Foto: Jean Nikolić

031
KRALJI
ULICE

KRALJEVSKI FOTO KOTIČEK

Foto: Nada Žgank

Foto: Nada Žgank

Foto: Nada Žgank

Foto: Neža Pezdirc

Foto: Nada Žgank

Sedežna

Foto: osebni arhiv

NAJDRAŽJA CIGARETA V VESOLJU

032
KRALJI
ULICE

Pred leti sem potoval v Dominikansko republiko. Že takrat sem bil strasten kadilec, zato mi je enajsturni let brez kadilskega oddelka predstavljal nemajhno težavo. Poleg mene je sedel gospod, ki je očitno z mano delil enake muke. Ves čas me je spraševal, če mislim, da bi na stranišču lahko eno prižgal. Vsakič sem mu odgovoril, da ne vem, me je pa že pošteno nerviral, ker mi je z omenjanjem kajenja delal dodatne skomine. Naposled sem ga imel res dosti in mu zabrusil, naj pač poskusi. Gospod je dejansko vstal in se zaprl v stranišče. Nekaj sekund zatem se je sprožil glasen požarni alarm, v WC-kabino je vdrla celotna posadka letala in nesrečnika vrgla iz njegove nesojene kadilnice. Medtem ko je okrog njega vladal splošni kaos in so se vsi drli en čez drugega, sem izkoristil stanje, se zaprl na stranišče in še sam na hitro enega prižgal. Gospod je za svojo (no, in tudi mojo) cigareto plačal debelih 5000 dolarjev, pa je še v miru pokaditi ni mogel.

Foto: Sammy-Sander

STARA NOVA
ROBA
A
www.robaraba.si

POSREDOVALNICA RABLJENIH PREDMETOV

**“STVARI, KI SO VAM ODVEČ,
AL JIH MATE PREVEČ,
NISO POŠKODOVANE
IN JIH JE ŠKODA ZAVREČ,
LAHKO PRIPELJETE K NAM.”**

Info:

Zadruga Stara roba, nova raba
Poljanska c. 14, Ljubljana, 059 010 075
zadruga@robaraba.si

Pohištva ne sprejemamo.

Zadruga je socialno podjetje, ki deluje po principih skupnostne ekonomije. Povezuje odrinjene osebe, ki s ponovno uporabo zavrženih stvari, ustvarjajo nekaj zase, za širšo skupnost in za okolje. Vsak vaš podarjeni predmet in nakup pomenita podporo Zadrugi, ki je namenjena zaposlovanju brezdomnih in ostalih socialno ogroženih oseb.

KUPIMO VSE, KAR JE ZASTONJ, IN PODARIMO NAPREJ PO SIMBOLIČNI CENI!

NEVID(E)NA LUBLANA

Vodniki ce z brezdomno izkušnjo vam preko pripovedanja zgodb predstavijo večplastnost brezdomstva in svoje izkušnje z ulice.

Pohod poteka v manjših skupinah 3–10 oseb. Traja 1,5–2 ure. Prispevek za turo po osebi znaša 6 € za dijake, študente, upokojence in nezaposlene ter 8 € za zaposlene. Možne so tudi individualne ture za katero prispevek znaša 15 €.

Pridružite se nam pri odkrivanju drugačne Ljubljane.

ZA PRIJAVO NAM PIŠITE NA:

- TURE@KRALJIULICE.ORG
- FACEBOOK NEVIDENA LUBLANA

OGLASNA DESKA

Skočite v PRP trgovinico na Poljansko cesto 14 ali v butik in skladišče v Studenec 41. Tam boste našli lončke za rože, okraske, knjige, slike, igrače, umetnine in starine. Ni, da ni, ker mi kupimo vse, kar je zastoj, in podarimo po simbolični ceni. Lahko nam tudi kaj donirate. Več na www.robaraba.si.

Izšel je drugi slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Vodnik za opuščanje uporabe psihiatričnih zdravil v skladu z načeli zmanjševanje škode. Zanimajoči jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

Društvo Kralji ulice se za donacije v mesecu juliju zahvaljuje:

- pekarni OSEM,
 - slaščičarni ZVEZDA,
 - fotostudiu FOTO GRAD za pet kupončkov za fotografiranje,
 - fotostudiu FOTO TIVOLI za pet kupončkov za fotografiranje,
 - društvu KROG 9 za sadje in zelenjavo,
 - NK OLIMPIJA za vstopnice,
 - vsem dobrim ljudem za oblačila, obutev, hrano in denarna nakazila.
- Se priporočamo za naprej.

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Podari knjigo in jo prinesi na Kralje. Pražakova 6, 1000 Ljubljana.
Pon.–pet. 8.00–15.00.
Tel.: 059 022 503

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak torek 15.30–16.30 v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

Prosim ljudi dobre volje, da na Kralje ulice prinesejo odvečno volno, saj zelo rada štrikam. Hvala! Iva Tisa

033
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 1 odstotek dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnite in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVČNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

Davčna številka

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(pristojni finančni urad)

OBILJE. OBILJE MOJE, KJE SI?

IVA TISA

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	1%

V/Na _____, dne _____

podpis zavezanca/ke

Sestavil: Jože Pauman

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

NAGRADNA KRIŽANKA

Iskrene čestitke nagrajencem in nagrajenkama pravilno rešene junijske nagradne križanke, ki so: Roman Dolenc iz Zgornjih Gorij, Marjeta Dolenc in Boris Podlogar iz Jesenic ter Branka Botič in Brane Cverle iz Ljubljane.

